

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Ν. ΠΑΡΗΣΚΕΥΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ :

Ν. ΛΑΣΚΑΡΗ.—Τραμπιτζήδες-Κλακέο.

Μ. ΒΑΛΣΑ.—Θεατρική Νομοθεσία.

ΦΙΛΙΣΤΑΙΟΥ.—Revue des revues.

ΡΑΜΗΝΤΡΑΝΘ ΤΑΓΚΟΡ.—'Ο Βασιλιάς της
Σκοτεινής Κάμαρας.

ΣΑΜΙ.—'Η Σταυροφορία.

Εδουάρδος Ρόντ.

Τὰ νέα μας.

Ειδήσεις ἀπὸ παντοῦ.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1926

ΤΕΥΧΟΣ 5^{ον}

ΤΟ ΦΥΛΛΟΝ ΔΡΧ. 3

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΚΑΡΔΙΑΚΟΣ

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ 41 — ΑΘΗΝΑΙ

ARTSTIQUE

ΤΑ ΕΚΛΕΚΤΟΤΕΡΑ ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ — Η ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΣΤΕΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η. Ι. ΓΑΛΑΤΕΡΟΣ

ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΗΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 81

ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΥΣΥΝΕΙΑΝΤΟΣ — ΤΙΜΑΙ ΛΟΓΙΚΑΙ — ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΕΛΕΙΑ

Ο ΛΟΥΪΖΙΔΗΣ

ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ 10 — ΣΤΟΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Ο ΚΑΛΙΤΕΡΟΣ ΡΑΠΤΗΣ ΤΗΣ ΜΟΔΑΣ

ΜΑΡΙΝΑΡΟΣ - ΜΥΡΑΓΙΑΣ

ΟΠΤΙΚΑ - ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΚΑΙ ΦΙΛΑΡΧΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

— ΕΤΟΣ Β' ΑΡΙΘ. 5 — ΑΘΗΝΑΙ ΟΔΟΣ ΝΙΚΙΟΥ ΑΡΙΘ. 8 —

15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1925

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ & ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ Θ. ΧΡΗΣΤΟΦΩΡΙΔΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	Ετήσια	Δραχμαί 100	Τιμή έκαστου φύλλου διά τὰς Ἀθήνας καὶ Πειραιᾶ	Δραχμαί 3
	Ἑξαμηνίως	55	Διὰ τὰς ἐπισημὰς	4
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	Ετήσια	Λίτρ. Σ. 0.15)	Διὰ τὸ Ἐξωτερικόν	Διὰ Σ. 0.05
	Ἑξαμηνίως	0.08)		

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝΑ ἢ ΜΗ ΔΕΝ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΙ

Ἡ ἔτασις ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ (Προσεταιροῦ θ) οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μετὰ τοῦ περιοδικοῦ «Τὰ Παρασκήνια». Πᾶσαι αἱ ἀποστολαὶ αἱ ἀφορῶσαι τὸν Ἐκδοτικὸν Οἶκον πρὸς τὴν ἑαυτοῦ διεύθυνσιν, πᾶσαι δὲ ἀποστολαὶ αἱ ἀφορῶσαι τὸ περιοδικὸν πρὸς τὴν ἐξῆς διεύθυνσιν: Περιοδικὸν ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ — Νικίου 8, Ἀθήνας

ΤΖΑΜΠΑΤΖΗΔΕΣ - ΚΛΑΚΕΡ

Ὁ περὶ νοσοκόμος δὲν ἐπέφερε τόσας καταστροφὰς εἰς τὰς ἀμπέλους ὅσας οἱ τζαμπατζήδες εἰς τὸ Ἑλληνικὸν θέατρον! Καὶ ἐν τούτοις φάρμακον κατὰ τοῦ νοσοκόμου εὐρέθη, ὄχι ἄλλως καὶ κατὰ τῶν τζαμπατζήδων, οἵτινες ὁσπόμενοι ἀδελφύονται καὶ πληθύνονται ὅπως τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης!

Καὶ εἶναι τίτλος ἀναφοίρετος ὁ τοῦ τζαμπατζή, τίτλος οἰκογενειακὸς μεταβιβαζόμενος ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱὸν μέχρις ἐξαφανίσεως ὁλοκλήρου τῆς οἰκογενείας.

Ἡ περιφροσύνη καὶ εὐφροσύνη αὐτῆς συνομοταξίας τῶν τζαμπατζήδων ὑποδιαίρειται εἰς ἐπισημοὺς τζαμπατζήδες, ἡμιεπισημοὺς τζαμπατζήδες καὶ ἰδιώτας τζαμπατζήδες.

Τὸ ἀξίωμα τοῦ ἐπισημοῦ τζαμπατζή ἀνεγνωρίσθη ἀπὸ ἀστυνομικῶν περὶ θεάτρον διατάξεων καὶ ἐπισημῶν δραγισμῶν τοῦ θεάτρον.

Ἡ πρώτη ἐκδοθεῖσα ἀστυνομικὴ διάταξις περὶ θεάτρον ὑπὸ τοῦ «Διοικητοῦ Ἀττικῆς» Γ. Λεβέση τὴν 22 Ὀκτωβρίου 1841 διὰ μὲν τοῦ ἀρθροῦ 8 ἀναγνωρίζει ὡς ἐπισημοὺς τζαμπατζήδες τοὺς ἐξῆς: «τὸν ἀξιωματικὸν καὶ ὑπαξιωματικὸν τῆς χωροφυλακῆς, τὸν ἀστυνόμον, τοὺς ὑπ' αὐτοὺς δύο κλητῆρας καὶ τὸ ἀπόσπασμα τῆς χωροφυλακῆς», διὰ δὲ τοῦ ἀρθροῦ 16 καὶ τὸν «Ἀστυίατρον», οἵτινες ἐξαιροῦνται τῆς πληρωμῆς τῆς εἰσόδου. Ἡ δευτέρα ἀστυνομικὴ διάταξις ἢ ἐκδοθεῖσα τὴν 1 Νοεμβρίου 1842 ὑπὸ τοῦ «Διοικητοῦ Ἀττικῆς» Ἀδάμ Δούκα ἀδελφεί τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπισημῶν τζαμπατζήδων. Κατὰ τὸ ἀρθρον 8 αὐτῆς ἐξαιροῦνται τῆς πληρωμῆς τῆς εἰσόδου, ὁ Διοικητής, ὁ Ταγματάρχης τῆς πλατείας καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀξιωματικὸς, ὁ Ἀστυνόμος καὶ ὁ ὑπαστυνόμος μετὰ δύο κλητῆρων, ὁ ἀστυίατρος καὶ ἡ ἐνοπλος δύναμις. Εἰς τοὺς ἐπισημοὺς τζαμπατζήδες προστεθῆσαν καὶ οἱ μετὰ τῆς Β. Ἀβλῆς ἐρχόμενοι θεράποντες ἀναγνωρίζομενοι ὡς τοιοῦτοι διὰ τοῦ πρώτου ἀρθροῦ τοῦ «Ὁργανισμοῦ τοῦ Λογιστικοῦ καὶ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ θεάτρον» τοῦ ἐκδοθέντος τὸ 1841. Ἀργότερα διὰ τοῦ 11 ἀρθροῦ τοῦ «Κανονισμοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ θεάτρον τοῦ ἐκδοθέντος τὸ 1856 ἀνεγνωρίσθησαν ὡς ἐπισημοὶ τζαμπατζήδες, «τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ θεάτρον καὶ ὁ Γραμματεὺς αὐτῆς».

Οἱ ἡμιεπισημοὶ τζαμπατζήδες, ἄπειροι τὸν ἀριθμὸν ἀποτελοῦνται ἀπὸ τὰ διάφορα γένη τῶν ἐξ αἵματος καὶ ἐξ ἀγμοτείας συγγενῶν ἀριστοῦ πλέον βαθμοῦ ὄλων τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων.

Ἐκτὸς τῶν συγγενῶν αὐτοδιορίζονται τζαμπατζήδες καὶ πάντες οἱ ὁμοίβαθμοι τῶν προαναφερομένων. Οὕτω σήμερον εἰσερχονται τζαμπατζήδων εἰς τὸ θέατρον ἅπαντες οἱ ἐφιπιοὶ καὶ περὶ χωροφυλακῆς μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν αὐτῶν τῆς φρουρᾶς Ἀθηνῶν καὶ περιχώρων, ἅπαντες οἱ ἀστυνόμοι καὶ ὑπαστυνόμοι μετὰ τοῦ δημοσίου κατηγοροῦ καὶ τῶν ἀστυφυλάκων πρώτης, δευτέρας καὶ τρίτης τάξεως et tutti quanti.

Διὰ τοὺς ἰδιώτας τζαμπατζήδες, ὡς εἰς θεῆς τζαμπατζοσύνης, δός μου δύναμιν καὶ μνήμην ἀπεριόριστον διὰ νὰ κατορθώσω νὰ τοὺς ἀριθμήσω!...

Πρώτοι καὶ καλλίτεροι εἶναι αἱ δραματικοί

Η ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Έφτασε το μαχαίρι στο κόκκαλο. Όλα όσα προηγήθησαν στις σύντομες αυτές σημειώσεις είναι μάταια, αν δεν υπάρχει μια γενική θεατρική νομοθεσία, αυστηρή και λογική, που να προστατεύει και τον συγγραφέα από την εκμετάλλευση του θεατροεργολάβου και το θεατρίνο από την εκμετάλλευση πάλι του θεατροεργολάβου και το κοινό από τα προβληματικά καλλιτεχνικά γούστα του αιώνιου θεατροεργολάβου.

Είπαμε νομοθεσία αυστηρή και λογική. Ξέρω πώς στην Ελλάδα κάμποσα γράφικαν και ψηφίστηκαν και για την πνευματική ιδιοκτησία και για το θέατρο. Ο νόμος όμως αυτός είναι σαν να μην υπάρχει. Τόσο αυστηρά εφαρμοσμένος είναι! Απόδειξη το τι γίνεται κάθε μέρα.

Νάναι τολάχιστον λογικός; Θα δούμε παρακάτω πώς δεν υπάρχει τίποτε τραγελαφικότερο, και σ' αυτή τη περίπτωση η Ελλάδα, που βιάστηκε ν' αντιγράψει και γι' αυτό το ζήτημα την Ευρώπη, έχασε μίαν από της ποιού κολλοσιαίας ευρωπαϊκές γκάφες!

Για να δούμε λοιπόν λιγάκι ψηλότερα τα σχετικά αυτής της νομοθεσίας, αντιγραμμένης κατά το μέγιστο μέρος από τους φράγκικους πανδέκτες!

Πώς προστατεύει ο νόμος, σειρά-σειρά καθώς τους αναφέραμε, τους συγγραφείς, τους θεατρίνους, και το θεατρικό κοινό;

Τους καίμενους τους συγγραφείς τους κλωτσά στους πέντε δρόμους. Η πνευματική ιδιοκτησία, η ιερώτερη κάθε άλλης ιδιοκτησίας, αντί να περιβληθί με τις πειδι λεπτομερείς περιπτωσολογικές προφυλάξεις — αυτό θα πη νόμος, τολάχιστον κατά κάποιον Δριστοτέλην — χαρίζεται στους εκμεταλλευτές, στους διασκευαστές, στους θεατρώνηδες, σ' όλους δηλαδή τους παράσιτους της σκέψης. Κάθε συγγραφέας που δημιούργησε ένα έργο και του οποίου είναι απόλυτος κύριος, παρ' όλες τις νομικές κουταμάρες, που μπορεί και να το καταστρέψει αν δεν το θεωρή αντάξιό του, δίχως κανένα γελοίο κράτος να παρέμβη, κάθε συγγραφέας, άμα γράφη με ψευδώνυμο — και πόσοι δε γράφουν με το αληθινό τους όνομα! — νομίζετε πώς είναι ιδιοκτήτης του έργου του; Έχετε μεγάλο λάθος. Ακούστε τι λέγει το τέταρτο άρθρο του Νόμου 2387 περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Το αντιγράφω στη γλαφυρή του καθαρεύουσα. «Ο εκδίδων ή παραδίδων εις την δημοσιότητα έργο ανωνύμως ή υπό ψευδώνυμον χαιρει αυτός των ως άνω δικαιωμάτων (δηλαδή να σφετερισθούν έργο του συγγραφέα τα κοράκια της θεατροβιομηχανίας κατόπι από ένα ώρισμένο καιρό) αυτά είναι τα «ως άνω δικαιώματα»!) συνεχίζει δε ταύτα ο το έργο συγγράφας ή φιλοτεχνήσας (φώς στα

μάτια αυτού που φιλοτέχνησε το νόμο!) εύθως ως καταστήση εαυτὸν γνωστόν»(1). Όσοι λοιπόν γράφουν με ψευδώνυμο, όσοι κοπίασαν και γνωρίστηκαν για να θηώσουν ένα όνομα γύρω σ' ένα έργο, αυτοί πρέπει να φανερώσουν το αληθινό τους όνομα, που είναι άγνωστο φιλολογικά σχετικώς με το έργο, αν θέλουν να καρπωθούν όχι πειά το προϊόν του ίδρωτά του πρσώπου τους, δια του αίματος της καρδιάς τους και των κυττάρων του εγκεφάλου τους!

Ας δούμε τώρα και τα διάσημα δικαιώματα, που είναι ή πειδι ξαδιάντροπη κακοήθεια απέναντι στους εργάτες της σκέψης. Στην πραγματικότητα τί θα λέγατε αν έχοντας μια περιουσία την αφήνατε στα παιδιά σας και κατόπι έρθη πενήντα χρόνια μετά το θάνατό σας ένας καλητόσιμος νόμος και τους πη: «Ίσα με τώρα σας άφησα να απολαύσετε «τα δικαιώματά σας», τους τόκους αυτής της περιουσίας. Από σήμερα πειά δεν είναι δική σας αυτή ή περιουσία κι' ο κάθε κατακυλοκλέφτης μπορεί να την οικειοποιηθί». Έτσι ο νόμος φαίνεται σαν να κάνει χάρη στους συγγραφείς, που δήθεν προστατεύει εις πενήντα χρόνια μετά το θάνατό τους, ενώ πραγματικώς με την αναιδεια και την αυθαιρεσία ενός στρατιωτικού ετοιθελισμού όχι μόνο τους απογυμνώνει παρα και παραδίνει τη σκέψη τους στον πρώτο ευλοχίστη που θα άνοιξη ένα εκδοτικό μαγαζάκι για να διαστρέψει, να τροποποιήσθ, να παραποιήσθ ένα έργο σύμφωνα με τες αντίληψεις του για μίαν εύκολη πούληση!

Το πειδι νόστιμο είναι, που αυτά τα πενήντα χρόνια (άρθρο 2) γίνονται μονάχα δέκα (άρθρο 6) άμα πρόκειται για μετάφραση. Λοιπόν σε δέκα χρόνια έχει δικαίωμα ο κάθε κανακάρος που στη γαλλική του πολυμάθεια μεταφράζει τον garde des sceaux, σε σφραγιδόφυλακα; να κατακρουρογγήσθ το έργο σας στα γαλλικά δίχως την άδειά σας φτάνει να μπορεί να βγάλη δεκάρες στη ράχη σας. Ο νόμος, φίλε μου, ο νόμος! Τέτοιος νόμος θέλει μούντζωμα με όλο το συμπάθειό για της κούτρες που τον έγένησαν.

Σταχυολόγησα τρία μαργαριτάρια από τη κοπροθήκη που λέγεται νόμος περί πνευματικής ιδιοκτησίας και άφορξ την προστασίαν»(!) των συγγραφέων. Άγαπητοί μου συνάδελφοι, άς τρψούμε από ευχαρίστηση τα χέρια μας, άφου τόσο ώραία μας βοηθαι ο νόμος!

Έχουμε όλο το σθένος να τραβήξουμε μπροστά και σαν καλλιτέχνες να κυνηγήσουμε το θείο μας ιδεώδες! ο νόμος μας προστατεύει! τα έγγόνια μας δε θα πεινάσουν!

(1) Αυτό το τροποούρημα τυπώθηκε στα 1912, δε ξέρω κατόπι αν άλλαξε.

Βέβαια το ζήτημα του χρονικού περιορισμού της πνευματικής ιδιοκτησίας έχει τους θιασώτες, και βρόθηκαν αρκετά επιχειρήματα με όλα τη ψεύτικη σοβαροφάνεια. Άρκομαι σ' ένα άς υποθέσουμε, λένε, πώς ένας σοσιαλιστής έγραψε άριστουργήματα και είναι μια μεγάλη διάνοια της πατρίδος του. Έχει το δικαίωμα ένας άπόγονός του, αν είναι βασιλόφρονος, να έμποδίσθ τα έργα του προπάππου του να δημοσιευθούν, αν αυτή ή μη δημοσίευση είναι εις βάρος της ανθρωπίνης σκέψης. Έκτακτο το επιχείρημα για κάθε επιπόλαιο! Για άς το ξύσουμε λιγάκι όμως. Τι σπάνια ή περίπτωση νάχουμε π. χ. ένα Σολωμό στη σοσιαλιστική ποίηση και νάρθθ ένας κωνσταντινικός έγγονάκος του να απαγορεύσθ την επανέκδοσι των έργων του και να ζημιώσθ ως εις περισσού ή ανθρωπότητα, για ο έλλητισμός από τη παροδική στέρηση των ποιημάτων του σοσιαλιστή Σολωμού. Μα, ο έγγονάκος θ' πεθάνη κι' αυτός και θάρθθ μοιραίως ένας άπόγονός που θα επιτρέψει τη δημοσίευση. Ξέχωρα που αυτός που θα πη το veto του πρέπει να είναι έξαιρετικά ιδεολόγος για να μη θέλήσθ να εκμεταλλευθί μια του κληρονομία! Τι σπάνια περίπτωση άποσθήποτε! Συλλογιστήτε όμως πώς ενενήντα ενιάμισυ τά εκατό όλοι οι άλλοι συγγραφείς, ούτε μεγάλοι άνδρες είναι, ούτε ή στέρηση των έργων τους για ένα μικρό διάστημα θα είναι επιζήμια στην ανθρωπότητα. Όλοι τους όμως έχουν οικογένειες, που όχι μόνο θα ήταν ευτυχισμένες να έπωφελούνται από τη πνευματική τους κληρονομία, μα και που θα ήταν υπερήφανες να διατηρήσουν άμόλυπη τη σκέψη του κοινού προγόνου και πειδι στοχαστική από τον τυχόντα εκδότη ή θεατράνη.

Θωώρησα άναγκαία τούτη τη παρέμβαση μόνο και μόνο επειδή δεν ήθελα στις βιαστικές αυτές γραμμές νάρήσω ίχνη άμφιβολίας στο μυαλό του αναγνώστη μου. Εκθέτω τα πράγματα, παστρικά κι' άμερόληπτα και προσπαθώ να του κάμω χειροπιαστή την ισχύουσα κακοήθη και βλακώδη, εναντίον κάθε λογικής, νομοθεσία μας που και επιπροσθέτως στα λίγα καλά μέρη που μπορεί νάχη μένει σχεδόν άνεφάρμοστη. Δέν είπαμε στην άρχη πώς της λείπουν τα δυο στοιχεία ή λογική και ή αυστηρότητα;

Ας δούμε τώρα, αν οι θεατρίνοι είναι πειδι τυχεροί από τους συγγραφείς και προστατεύονται καλλίτερα από την Κυβέρνησι.

Βλέπουμε, πρώτα πρώτα, πώς σήμερα ήθοποιός είναι ο καθένας με μόνο το πρόσχημα πώς κάτι έχει μέσα του, καλλιτεχνικό ένστιχτο, ιδανικό, «θεϊον πύρ» κτλ. Ίσως να φαίνουμαι πώς ζητώ πολλά, θα ήταν όμως ειχής έργο, για το συμφέρο των ήθοποιών, να μην επέτρεπε ή Κυβέρνησι την εξάσκηση του υποκριτικού επαγγέλματος, τολάχιστον στο δραματικό θέατρο, παρα σε πρόσωπα που να δικαιολογούν μια παραμικρή (ας όρισθί κατόπι) φοίτηση σε θεατρικές επαγγελματικές σχο-

λές. Άπαράλλαχτα δηλαδή καθώς ρυθμίζεται ή εξάσκηση του επαγγέλματος της γιατρικής, της δικηγορικής και της φαρμακοποιτικής. Γι' αυτό όμως δεν απαιτείται τόσο ή ίδρυση επαγγελματικών σχολών, όσο ο έλέγχος της διδασχής πάντα τα ιδρύματα που με κατάλληλο νομοσχέδιο θα εξασκήται από το Κράτος, να καταλάβη δηλαδή ο νομοθέτης πώς μια επαγγελματική θεατρική σχολή ή Ώδειο (όπως θέλετε) δεν είναι ένα ίδρυμα σαν το Πανεπιστήμιο που απαιτείται ώρισμένη ποσότητα θετικών γνώσεων, όπως τα λατινικά στους μέλλοντας φιλόλογους και ή οργανική χημεία στα γιατρούδκια. Μια καλλιτεχνική σχολή είναι κάτι άλλο όλος διόλου ξεχωρο. Σκοπός της δεν είναι να βγάλη επιστήμονες παρα καλλιτέχνες. Καλλιτεχνική δε μόρφωση δε θα πη μια συστηματοποιημένη μπουκωση γνώσεων. Μετά τις άπαραίτητες γνώσεις μένει το κυριώτερο ή διεύθυνση από τον καθηγητή των λανθανόντων τάλαντων μέσα στο μαθητικό προσωπικό, ή ένθάρρυνση κάθε ένδιαφέρουσας καλλιτεχνικής άτομικότητας και ή παροχή κάθε μέσου στους καταλλήλους για να χρησιμοποιήσουν καλλίτερα το καλλιτεχνικό τους έμφυτο χάρισμα. Μ' άλλα λόγια για να γίνουν καλλιτέχνες χρειάζονται ψυχολόγων, δασκάλων, που πρέπει να είναι συνάμα και γεροί γνώστες της πολυπλοκής βίης που θα διδάξουν. Πρέπει να είναι ικανοί να έμφυσήσουν ψυχή και να μορφώσουν υαλά: δύσκολο πράμα που άκριβώς πρέπει να είναι κάτω από τη διηνεκή μέριμνα του Κράτους.

Ας υποθέσωμε όμως πώς μια τέτοια νομοθεσία την έχουμε και μπορούν ή επαγγελματικές μας σχολές με τη κρατική επίβλεψη να βγάξουν καλλιτέχνες πραγματικούς, έτοιμους να πετάξουν για τη δόξα. Ας υποθέσωμε επίσης πώς υπάρχει και μια ρύθμιση νομική στην εξάσκηση αυτού του επαγγέλματος και δεν παρουσιάζεται πειά το αξιοθρήνητο θέαμα να καταντξ υποψήφιος ήθοποιός κάθε κοινωνικό ναυάγιο.

Το κράτος που μερίμνησε για να μορφώσθ σε μέλλοντα ήθοποιό τον καλλιτέχνη έφηβο και που τον απέλαξε από το συγχρωτισμό των άναξίων, αν τον παρατήσθ στα χέρια του θεατράνη ή του θεατροεργολάβου, τον γαντάκωσε. Η προστασία πρέπει να εξακολουθήσθ άγρυπνη και δεκαπλασιασμένη. Ο νόμος πρέπει λιγάκι και νάσχοληθί για τους κυριους-κυριους που αναλαμβάνουν θεατρικές επιχειρήσεις. Πρέπει να καθορίσθ όχι τόσο τα όλικά όσο τα ήθικά τους κεφάλαια, της έγγυήσεως τους, χρηματικές σε τράπεζα, να εξετάσθ την καλλιτεχνική τους δυναμικότητα. Άναλήπτης καλλιτεχνικών θεαμάτων δε πρέπει να γίνεται παραδεχτός από το νόμο ο πρώνη προμηθευτής μουχλιασμένων άρβυλών στο στρατό, για εκείνος που μεταπούλησε σκουληκιασμένα πορτοκάλια και ξεσκάλωσε μερικούς παράδες. Ο καλλιτεχνικός εργολάβος πρέπει να έχη να δείξθ απέναντι του νόμου όλα τα όλικά, ήθια ά και καλ-

* * REVUE DES REVUES * *

Την τελευταία αυτήν περίοδο, δεν υπάρχει, ως γνωστόν θεάτρον εις την πρωτεύουσαν. Όλοι οι... δραματικοί—οίμοι!—θιασοί μας, παρασυρόμενοι από το άπορητάτικο ρεθμα μασκαρεύονται: δηλαδή, ανεβάζουν επιθεωρήσεις. Τέλος πάντων, κακό ψυχρό, είναι ένα έθιμο, πώς το θέτε; Αδτή την χρονιά, ετυχεως, ώσει και αι επιθεωρήσεις νά ηκολουθήσαν την κατιούσαν των καρναβαλιών, έκαμαν δύο και μόνον εμφανίσεις. (Συγγνώμη διά μιαν παρένθεσιν: η κατιουσα των πραγματικών καρναβαλιών πρέπει πάντως νά θεωρηθή ως αντίρροπον της ανιούσης των άμασκασμένων καρναβαλιών, πολιτικών διπλωματικών, κοινωνικών, καλλιτεχνικών και παντοίων, που διαρκουν εις τον μακάριον αυτόν τόπον καθ' όλον το έτος, χωρίς νά διακόπτονται ουτε κατά την άγίαν και μεγάλην Παρασκευήν). Λοιπόν, αν και το περιβάλλον και η άτμόσφαιρα παρείχαν εφέτος παράποτε έδαφος κατάλληλον διά χοροστάσιον μαινομένων σατυριστών, η σάτυρα ούδαμωδ ένεφανίσθη, κατά τα παλαιά έθιμα του θεάτρον, διά τόν λόγον ότι η σάτυρα προηποθέτει πνεύμα, το δέ πνεύμα δεν αγοράζεται από το φαρμακεϊον. (Αλλά, συγγνώμη και διά μιαν δευτέραν παρένθεσιν: προτού χαράξω και μιαν ακόμη γραμμην επί του θέματος, αισθάνομαι το καθήκον νά βεβαιώσω τους αναγνώστας μου, ότι δεν ανήκω εις καμμίαν άπολύτως όργάνωσιν ζηλωτών του Χριστού). Κ' έτσι, ετυχεως, το πατροπαράδοτον καιόν ειχε μόνον δύο εκδηλώσεις, μιαν εις το Κοτοπούλειον και μιαν εις το Κυβέλειον, εις δηλώσεις που κατεβίβασαν το γόητρον του θεάτρον, τόσο, ώστε το οποδήποτε καψωδεϊον της οδοϋ Αθηνάς νά έχη λόγους σοβαρούς νά περιφρονή το ιερόν της τέχνης τέμενος, ως τόπον άνεθρουάστου άσχημοσύνης.

Η επιθεωρήσεις, φυσικά, δεν είναι τέχνη, είναι όμως κάτι που υπάρχει όπου υπάρχει και

θέατρον. Δυστυχώς η ετυχεως δεν γνωρίζω, αλλά το γεγονός είναι γεγονός πάντοτε. Και θα ήτο κομική μια άπόλυτος άρνησις έν προκειμένω, όπως είναι κομική και η κριτική μέθοδος, που ξεσπλώνει επί του αυτού ανατομικού μαρμάρου και του Γκαίτε, την Γκρατίλχη, και του κ. Ξενοπούλου την Βαλέρινα. Λοιπόν, βλέπετε, ότι αναλογιζόμενος την σύνθεσιν της κοινωνίας μας, παραδέχομαι την επιθεωρήσιν ως ένα από τα αναγκαία κακά της εποχής, άκόμη δέ θα ήμουν διατεθειμένοι νά την παραδεχθώ ως αναγκαϊον καλόν, αν οι γράφοντες τάς επιθεωρήσεις είχαν και άλλα κίνητρα εκτός των ποσοστών.

Είπομεν εις την άρχήν, ότι διερχόμεθα περίοδον άμασκασμένων καρναβαλιών, ή μάλλον μασκαρευμένων σοβαροτήτων. Συνεπώς μια καλώς εννοουμένη επιθεωρήσις θα ειχε έπαναλαμβάνω πολύ όλικόν προς σατυρικήν έκμετάλλευσιν. Αλλά τι τά θέτε όλ' αυτά, όταν έξικνούμεθα από της άρχής ότι η «γυμνότης» και η «ζεσιπωσία» είναι τά κλύθ της επιτυχίας μας; Ίδοϋ λοιπόν!

Εις την «Μπαλαρίνα» του κ. Αίμ. Δραγάτην υπάρχει ένα νόμμερο η «Κλειδαρότροπα», μια κλειδαρότροπα διαστάσεων μικροτέρων πάντοτε των της αναιδείας του συγγραφέως, διαστάσεων όμως τσοσούτων ώστε δι' αυτής νά παρακολουθή κανείς όσας σκηνάς περιγράφει ο Diseur της σχετικής λεζάντας και ανάμεσα από την θυσίαν, εκτός άλλων, βλέπει το άνύποπτον κοινόν και μιαν γυναίκα εις το λουτρόν, ανοίγουσαν κάθε τόσο το ράμπουτ της διά νά φανή ο άγελαδινός μαστός της. Κύριοι, δεν ανήκω εις καμμίαν άπολύτως όργάνωσιν ζηλωτών Χριστού, το τονίζω διά δευτέραν φοράν. Αλλ' εδώ δεν πρόκειται περί ζεσιπωσίας ες ανάγκης, πρόκειται περί ζεσιπωσίας μηδένα σκοπόν έχούσης εκτός της ζεσιπωσίας. Μ' έννοείτε; Όταν βλέπει κανείς ένα μπαλέτο με γυναίκας γυμνάς, πρέπει νά είναι σύντροφος του Βάσκο δε Γάδα, μόλις επιστρέψας εκ πολυτοδς εξερευνήσεως των θαλασσών, διά νά σκανδαλισθή. Όταν όμως εδρίσκειται πρό τοιούτου θεάματος, πρέπει νά είναι και πάλιν σύντροφος του Βάσκο δε Γάμα, διά νά μη καταληφθή υπό... ναυτίας. Αλλά θα ήμπορούσε κανείς νά παραβλέψη το γεγονός, αν επί τέλους έλάμβανε την εδκαιρίαν νά διαστείλη τά χείλη του εις ένα άβιαστον μειδίαμα. Αλλά, τίποτε. Το πνεύ-

ΤΕΛΟΣ M. ΒΑΣΣΑΣ

λιτεχνικά έξασφαλίσματα. Ιδιαίτερα δέ για νά άναγενηθῆ η άμοιβαία έμπιστοσύνη και έξακολούθησιν ως εύσεργετική συνέπειά η σύμπληξη μονίμων θιάσων, ένα άρθρο θά ήταν άπαραίτητο σ' αυτό νό νομοσχέδιο «Πώς είναι εκ των προτέρων άκυρες, παράνομες και θά τσεκουριάζονται με βαρύν πρόσημο οϊεσδήποτε μυστικές συμβάσεις η συμφωνίες μεταξύ των συμβαλλομένων θεατρικών και θεατρώνηδων, έξω από τους άνεγνωρισμένους τύπους έργασιακών συμβολαίων από τους οικείους όργανισμούς, συλλόγους κι επαγγελματικά σωματεία». Αμήλιχη τιμωρία από τὰ δικαστήρια κάθε σχετικής παρεκτροπής. Έστι δέ θά τηρούνται τὰ προσχήματα, ένώ θά υπογράφονται άμοιβαία χαρτάκια που θά σκλαβώνουν τους θεατρίνους στους έκμεταλλευστάς τους.

Δεν προσθέτω τίποτε για την ύποχρεωτική ίδωση ταμείου για τους απομάχους της σκηνής που μπορούν νά βρεθοϋν σε δύσκολες στιγμές (θαρρό πως λειτουργεί άλλως τε). Είναι μια άλλη άθλια τόσο φανερή, τόσο έπιβλητική που δέ θέλει έξεταση. Όλες όμως οι σχετικές διατάξεις θέλουν έξαρμογή και όχι κρέμασμα στις αϊθούσες των συλλόγων πλάι στις εικόνας των πρωθυπουργών μας.

Η θεατρική νομοθεσία σχετική με το θεατρικό κοινό έχει κι αυτή μεγαλείτερη σημασία από ό,τι νομίζεται. Πρώτα πρώτα, πρέπει νά κοπή ο φόρος των θεαμάτων. Είναι άνήθηκος έντελώς. Νά κοπή τουλάχιστον από τὰ δραματικά θέατρο και νά τετραπλασιασθή στου θεάματα που ριπαρόνουν τή σκηνή μας, στις εργολαβικές επιδείξεις μαργακισμένων σαρκών, στα καψωδεΐα, στις επιθεωρήσεις, παντού δηλαδή όπου κάτω από το πρόσχημα τέχνης κρύβεται η παιδ μπαγαπόντικη έκμετάλλευσιν. Το κράτος, αν θέλη νά αντισταθμίση το έλλειμμα, αν φορολογήσῃ τὰ πορνοστάσια. Έτσι και η δημοσία ύγεια θά προφυλάξη επιβάλλοντες φόρους εκεί όπου κινδυνεύει νά προσβληθῆ και το δημόσιο καλλιτεχνικό γούστο θά προστατήσῃ καθιστώσιντες περισσότερα τὰ κέντρα όπου το κοινό θά μπορή νά βρή μόν άληθινή πνευματική τροφή και τρῶφή.

Άλλο καθήκον του κράτους απέναντι του κοινού είναι το ταχτικό επίδομα για ένα λυρικό και ένα δραματικό θέατρο. Αυτό γίνεται σε κάθε πολιτισμένο κράτος συζήτηση καν δεν επιδέχεται ως λέγεται το ιδρυμα όπως θέλη, αρκεί νά είναι υπό τόν έλεγχο μιας ιδιαίτερης νομοθεσίας. Γι' αυτό όμως είπωθήσαν αρκετά και άλλου.

Τρίτο καθήκον του κράτους απέναντι του κοινού είναι η ύποχρεωση στους ιδιοκτήτας θεάτρον νά διατηρούν την αϊθούσα τους σε βαθμό τέτοιας καθαριότητος και τέτοιας εμάρισις που νά μην υπάρχουν παράπονα. Νά ληφθοϋν και νά επιβληθοϋν τόσο τὰ κατάλληλα μέτρα για την περίπτωσι πρκαίως όσο και για τή στέγαση των θεάτρον ιδίως στο τόπο μας που βρίσκονται τόσο υπαίθρια.

Αυτό, που σχετίζεται με την θεατρική αρχιτεκτονική, θά ρυθμίση και την καθαριότητα και την εμάρισιαν όχι πεια της σάλας παρά και της σκηνής. Τα καμαρίνια, οι απόπατοι και τὰ μπουδρουμία δέ θά είναι πεια συνώνυμα. Νερό ζεστό και κρύο, και διαν είναι ανάγκη κατάλληλη θέρμανση το χειμώνα, πρέπει νά είναι προσίτη σ' όλα τὰ καμαρίνια. (Ναί, ναί... δεν όνειρεύομαι, δυστυχημένοι θεατρίνοι, υπερασπίσονται τὰ στοιχειωδέστερά σας συμφέροντα; την ύγεια σας).

Και τώρα που δείξαμε τὰ χάλια της θεατρικής νομοθεσίας απέναντι των συγγραφέων, των θεατρικών και του κοινού, ως βάλουμε και την κατακλείδα το καθήκον, το ιερό καθήκον του νομοθέτου, όχι πεια απέναντι κάθε μιας ξεχωριστής μερίδος, παρά απέναντι όλων μαζί των κοινωνικών τάσεων, των δημιουργών, των έρμηνευτών και των πελατών, που απαρτίζουν τη λέξι ΘΕΑΤΡΟ.

Καθήκον απέναντι του ελληνικού θεάτρον από τόν ελληνικό νόμο είναι η προστασία της ελληνικής δημιουργίας. Προστασία καθώς την αναφέραμε στο προηγούμενο κεφάλαιο, ρυθμισμένη στις λίγες νύξεις που αναφέραμε σ' αυτό. Ένα όμως πράμα θά γίνῃ η άπαρχή αυτής της προστασίας. Η νομοθεσία σχετικά με τὰ ξένα έργα. Νά όρισθῆ ένας άριθμός έργων ξένων για κάθε θιάσο που νά μη υπερβαίνεται κάθε χρόνο. Αυτός ο άριθμός ως άρχισή μεγάλος για νά λιγοστέση άμελίγη και νά περιορισθῆ εκεί που πρέπει, εκεί δηλαδή που μόνο τὰ ξένα άριστουργήματα θά μπορούν νά χωρέσων. Αυτό είναι, για μένα η λυδία λίθος της παραγωγής μας. Αν είμαστε καταδικασμένοι νά μη μάς φθάνη η ντόπια μας παραγωγή, είμαστε τότες άνάξιοι νύχουμε θέατρα και ως τὰ κλείσουμε όλα Ι Ετυχεως η παραγωγή μας είναι παρεγνωρισμένη, όχι άνύπαρκτη. Το παντοδύναμο κράτος ως παρέμβη και ως ρυθμίση την ξένη συμβολή στη σκηνή μας. Αντίποινα νά φοβηθούμε δεν έχουμε (κανείς δέ μάς παίζει στο έξωτερικό), και είναι άπόλυτό μας δικαίωμα νά ξεπετάξουμε τὰ ξένα πρόνογραφήματα: οι πολιτικοί μας, ως είναι ήσυχoi κανέναν γι' αυτό δέ θά μάς κηρύξῃ πόλεμο, ουτε θά έχουμε διπλωματικές περιπλοκές.

Και τώρα που άράξαμε είναι ανάγκη νά επικαιροϋμε τή έπιβολή λογοκοισίας για τὰ ντόπια μας πρόνογραφήματα; είναι ανάγκη νά βροντοφωνήσουμε από την άλλη μεριά πως στο καθαρώς ιδεολογικό θέατρο κανέναν περιορισμό δεν πρέπει νά επιβληθῆ, έτσι και αν συζητούσαν αντιστρατιωτικές, αντιθηρησκευτικές, αντιπολεμικές και κάθε είδους άνατριπτικές ιδέες, αρκεί νά μη πέφτουν στα προσωπικά και νά μένουν στο ιδεώδες καλλιτεχνικό επίπεδο. Το θεωρούμε περιττό σ' αυτές της αντικειμενικές σημειώσεις, γραμμένες, ουτε με πρόθεσιν κατηγορίας, ουτε με όπισθο-

βουλία έπιδοκίμασις διαφόρων συγχρόνων ένεργειών, παρά μονάχα με την απάθειστερη μας άμεροληψία. Μπορώ σαν το Στένταλ νά πω ριχνοντας τη άγκυρα. «Όυτε κατηγορώ, ουτε έπαινώ, απλώς παρατηρώ».

Παρίσιοι, πρωτοχρονιά 1925.

μα δεν αγοράζεται από το φαρμακείο, το δε μέχρι Δανίας ταξείδιον, προς εξεύρεσιν πνεύματος, είναι και αυτό ακόμη διστήλον, διότι πρέπει να γνωρίζη κανείς, τουλάχιστον, δανικά. Έτσι εγκαταλείπομεθα εις τας δυνάμεις μας και μόνον και εις τήν μαγικίαν του κ. Τσελεμεντέ! Τι χριτάζετι δια να γίνη μία επιθεώρησις; Το Α, το Β, το Γ και άλλος μαϊντανός, ο δε μαϊντανός κάθε επιθεωρήσεως είναι μία γυναίκα, η οποία θα περιστρέφη ωσιδώς τήν κοιλία της, εν έδει γεωγραφικού ήμισφαιρίου. Ας σημειωθῆ ἐπὶ πλέον διὰ τήν ιστορίαν, ὅτι τὰ περισσότερα νούμερα τῆς επιθεωρήσεως τοῦ «Κοτοπουλαίου» τὸ ἐπαιξεν ὁ μόλις πρό μηνός ὀποδυθεὶς τὸν ρόλον τοῦ Ἀμλέτου κ. Μύρατ.

κὴν τοῦ Τσελεμεντέ, με μὴν τήν διαφορὰν ὅτι τῆς λείπει σχεδὸν παντάκασιν ὁ μαϊντανός καὶ τοῦτο διότι τὸ πλείστον τοῦ μαϊντανοῦ εἰρησκοῦται εἰς τὸ ἄλλο... λαχανοπάζαρον τῆς πλατείας Ὀμονοίας.

Αὐταὶ ἦσαν αἱ ἐφαιρεταὶ ἐπιθεωρήσεις, αἱ ὅποια ἐπαίχθησαν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ παίζονται, χωρὶς νὰ σημειωθῆ καμμία εἰσαγγελικὴ ἐπέμβασις. Ἄλλὰ τὸ ζήτημά μας εἶναι ἄλλο. Ὑπὸ τὰς προὑποθέσεις αὐτὰς εὗρσκειται κανεὶς εἰς τὴν ἀνάγκη ν' ἀναθεωρήσῃ τὴν ἀποψὲν τοῦ περὶ ἀνοχῆς, διότι, ἐπὶ τέλος εἰς τὸ Παρίσι καὶ τὸ Βερολίνον, ποῦ παίζονται ἐπιθεωρήσεις, ὑπάρχει καὶ θέατρον, ἡ ἀναλογία τῶν ἐπιθεωρήσεων καὶ τῶν vaudevilles εἶναι ἐλάχιστη ἀπέναντι τῶν σοβαρῶν ἔργων, ποῦ παίζονται καὶ τὰ κάτω κάτω τῆς γραφῆς αἱ ἐπιθεωρήσεις καὶ τὰ vaudevilles ἔχουν καὶ τὸ ὄρισμένον προσωπικὸν καὶ τὸ ὄρισμένον κοινόν των. Ἐπιμένω διὰ τὸν κ. Μύρατ; Ναι, καὶ δι' αὐτόν, καὶ διὰ τὸν κ. Λογοθετίδην καὶ διὰ τὸν κ. Γιλονόν, καὶ διὰ νὰ ἐνοησῆτε πόσον ἐξυτελιστικὸν εὗρσκω τὸ πρᾶγμα, καὶ δι' αὐτὸν τὸν κ. Χρυσομάλλην ἀκόμα.

ΦΙΛΙΣΤΑΙΟΣ

ΛΥΡΙΚΟ ΔΡΑΜΑ ΤΟΥ ΡΑΜΠΗΝΤΡΑΝΘ ΤΑΓΚΟΡ

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΤΗΣ ΣΚΟΤΕΙΝΗΣ ΚΑΜΑΡΑΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ Κ. ΤΡΙΚΟΓΛΙΔΗ

IX

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΤΟΥ ΚΑΝΤΑ ΚΟΥΜΠΑΓΙΑ, πατέρας ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑΣ, κ' ὁ ΥΠΟΥΡΓΟΣ του.

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ.—Τάκουσα ὀλα πρὶν ἀκόμα ἔρθει.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ.—Ἡ βασιλοπούλα περιμένει μοναχὴ δὲξ ἀπ' τὴς πόρτες τῆς πολιτείας, στήν ἀκροποταμίᾳ. Ἐστεῖλα ἀνθρώπους νὰ τὴν κλοσορίσουν.

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ.—Τι; Αὐτὴ ποῦ ἀφῆσε με ἀπιστία τὸν ἀνδρά της—καὶ μοῦ προτείνεις νὰ τῆς κάνωμε ἐπιδεικτικὴ ὑποδοχὴ καὶ νὰ διαλαθῶμε ἐστὶ στὸν καθένα τὴν ἀτιμίη της πράξῃ καὶ τὴν τροπὴ της;

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ.—Νὰ τῆς ετοιμάσω, λοιπόν, ἕνα διαμέρισμα στὸ παλάτι γιὰ νὰ μένῃ!

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ.—Τίποτε δὲ θὰ κάνῃς. Ἀφῆσε μοναχὴ τῆς τὴ θέσῃ ποῦς—θέσῃ Ἀδτοκράτειρας,—ἐδῶ θὰ δουλέψῃ σὰ μὰ ὑπερτίρα ἀν θέλῃ νὰ καθῆσθ στὸ σπίτι μου.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ.—Θὰν σκληρὸ καὶ πολὺ πικρὸ γι' αὐτὴν, Μεγαλειότατε.

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ.—Ἀν ζήτησω νὰ τῆνε σώσω ἀπὸ τὰ βάρβαρά της, τότε δὲν εἶμαι ἄξιος νὰμαι πατέρας της.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ.—Θὰ τὰ τακτοποιήσω ὀλα σύμφωνα με τὴν ἐπιθυμίᾳ σου, Μεγαλειότατε!

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ.—Πρέπει νὰ μένῃ μουτικὸ

πὼς εἶναι κόρη μου. Ἄλλιωτικὰ θὰ πείσωμε ὀλα σὲ τρομεροὺς μπελάδες.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ.—Γιατὶ φοβάσαι τέτοια κατὰστροφὴ, Μεγαλειότατε;

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ.—Ὅταν ἡ γυναῖκα παρασρατήσῃ ἀπὸ τὸν ἴσιο δρόμο, φαίνεται τότε φορτωμένη με τὴν πιδ φορικτὴ συμφορὰ. Δὲν ξέρεις με τί θανάσιμο φόβο μοῦ ἔχει γεμίσει τὴν ψυχὴ, ἢ κόρη μου αὐτὴ—ἔρχεται στὸ σπίτι μου φορτωμένη με κινδύνους.

X

Ἐσωτερικὸ διαιρησιμα τοῦ Παλατιοῦ. ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ καὶ ΣΟΥΡΑΓΚΑΜΑ.

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Φύγε ἀπὸ κοντὰ μου, Σουραγκάμα! Μὴ ἄγρια δαγὴ μονγκρίζει μέσα μου—δὲν μπορῶ κανέναν νὰ ὑποφέρω—ἐξαγορνώνομαι νὰ σὲ βλέπω τόσο ὑπόμονητικὴ καὶ ὑποτακτικὴ.

ΣΟΥΡΑΓΚΑΜΑ.—Μὲ ποιὸν εἶσαι ὀργισμένη;

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Δὲν ξέρω. Μὰ ἔχω ἐπιθυμίᾳ νὰ ἴδῶ τὸ κάθε τι κατεστραμένο κ' ὀλα σωριασμένα σ' ἐρείπια! Παράτησα, μέσα σ' ἕνα λεπτό, τὴ θέσῃ μου στὸ θρόνον τὸν Ἀδτοκρατορικὸ. Τάχασα ὀλα γιὰ νὰ σκουπίζω τὴς σκόνες, γιὰ νὰ ὀράνω νὰ δουλεύω σὰ σκλάβα μέσα σὲ τούτῃ τῇ σκοταδισμένη τρύπα; Γιατὶ οἱ δανλοὶ τοῦ πένθους δὲν ἀνάβουν γιὰ μένα ἀπά-

νω σ' ὀλον τὸν κόσμο; Γιατὶ ἡ γῆ δὲν συγκλονίζεται καὶ δὲν τρέμει; Εἶναι λοιπόν, ἡ πτώση μου σὰν τὸ ἀπαρατήρητο πέσιμο τοῦ μικροσκοπικοῦ λουλουδιοῦ τοῦ φασολιοῦ; Δὲν εἶναι σὰν τὸ πέσιμο ἐπὸς λαμπέροῦ ἄστρου, ποῦ ἡ φλογερὴ γραμμὴ ποῦ ἀφῆνε πίσω του χαράζει τὸν οὐρανὸ σὰν νὰ τόνε χωρίζῃ στὴ μέσῃ;

ΣΟΥΡΑΓΚΑΜΑ.—Ἐνα μεγάλο δάσος κᾶνῆνι προτὰ μέσα του καὶ κρουφοκίεται πρὶν ξεσπάσῃ ἡ τυροκαριά δὲν ἤρθε ἀκόμα ὁ καιρὸς.

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Πέταξα τὴ βασιλικὴ μου τιμὴ καὶ ὀξα σὸ χῶματα καὶ σὸνὸς ἀνέμου;—μὰ δὲν ὑπάρχει κανένα ἀνθρώπινο πλάσμα νὰρθε νὰ σταντήσῃ τὴν ἔρημη ψυχὴ μου ἐδῶ; Μονάχη,—ὦ! ἡ μοναξιά μου εἶναι φοβερὴ, τρομαχτικὴ!

ΣΟΥΡΑΓΚΑΜΑ.—Δὲν εἶσαι μοναχῆ.

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Σουραγκάμα, δὲ θὰ κρῦψω τίποτε ἀπὸ σένα. Ὅταν ἔβαλε φωτιὰ στὸ παλάτι, δὲ μπόρεσα νὰ θυμώσω μαζί του. Μὰ μεγάλη ἐνδύμηξη χαρὰ ἔκανε τὴν καρδιά μου νὰ φτερονίζῃ ὀλην τὴν ὀρα. Τὶ καταπληκτικὸ ἔγκλημα! Τὶ παλληκαριά! Αὐτὸ τὸ θάρρος μ' ἔκανε δυνατὴ καὶ πύρωσε τὸ πνεῦμά μου. Αὐτὴ ἡ τρομερὴ χαρὰ μ' ἔκανε ἱκανὴ ν' ἀφῆσω πίσω μου τὸ κάθε τι σὲ μὴ στιγμή. Μὰ μήπως εἶναι ὀλα αὐτὰ φαντασία μου μονάχα; Γιατὶ δὲ βλέπω πουθενὰ σημάδια τοῦ ἔρχωμοῦ του;

ΣΟΥΡΑΓΚΑΜΑ.—Τὴ φωτιὰ δὲν τὴν ἔβαλε στὸ παλάτι ἐκεῖνος ποῦ νομίζεις,—τὴν ἔβαλε ὁ Βασιλιάς τοῦ Κάνγι.

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Ὁ ἀνάνδρος! Μὰ εἶναι δυνατὸ! Τόσο ὀργαῖος, τόσο θελκτικὸς, καὶ νὰ μὴν ἔχει μέσα του κανέναν ἀνθρωπισμὸ! Ἀφῆσα, λοιπόν, νὰ γελαστῶ ἀπὸ ἕνα τέτοιο ἀνάξιο πλάσμα! ὦ! Ντροπὴ μου! ὦ! Ποῦ νὰ χαθῶ!... Μὰ, Σουραγκάμα, δὲ νομίζεις πὼς ὁ Βασιλιάς σου θάρχεταν, μολαιτά, νὰ με πέρη πίσω; (Ἡ Σουραγκάμα μένει σιωπηλή). Νομίζεις, πὼς ἀνυπομονῶ νὰ γυρῶ πίσω; Ποτέ! Ἀκόμα κ' ἂν ὁ Βασιλιάς ἔρχεταν σὲ ἀλήθεια, δὲ θὰ γύριζα μαζί του πίσω. Ὄντε μὴ φορὰ δὲ μοῦ ἀπαγόρευσε νὰ φύγω, κ' ὀλες τὴς πόρτες τὴς βοήκῃ ὀρθάνοιχτες γιὰ νὰ περάσω! Κι' ὁ δαζμός, ὁ σπαρμένος με λιθάρια καὶ γεμάτος σκόνες, ἀπ' ὀπου διάβηκα—εἶταν ἀδιάφορο γι' αὐτόν τὸ ὅτι μὴ βασιλοῦσα τότε βιάβαινε. Εἶναι σκληρός, καὶ δὲν ἔχει καμιά σιοργὴ, σὰν τὸ Βασιλιά σου. Ὁ πιδ τιποτένιος ζῆλιανός εἶναι γι' αὐτόν τὸ ἴδιο σὰν τὴ πιδ μεγάλη Ἀδτοκράτειρα τοῦ κόσμου. Σωπαινεις! Λοιπόν, σοῦ λέω, οἱ τρόποι τοῦ Βασιλιᾶ σου εἶναι—πρόστιχοι, σκληροὶ, ἐλεεινοὶ!

ΣΟΥΡΑΓΚΑΜΑ.—Ὅλοι τὸ ξαίρουνε πὼς ὁ Βασιλιάς μου εἶναι σκληρὸς καὶ ἀσπλαγχνός— κανεὶς ποτέ δὲ μπόρεσε νὰ τόνε συγκινήσῃ.

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Τότε, γιατί τόνε καλεῖς μέσα καὶ νύχτα;

ΣΟΥΡΑΓΚΑΜΑ.—Ἄμποτε νὰ μένῃ πάντα σκληρὸς κ' ἀμάλακτος—σὰν τὸ βράχο—ἄμποτε τὰ δάκρυά μου κ' οἱ προσευχῆς μου ποτέ νὰ μὴν τόνε συγκινήσουν! Οἱ λύπες μου ἄς εἶναι πάντα μοναχὰ δικῆς μου—κ' ἄμποτε ἡ δόξα του καὶ

τὸ μεγαλεῖο του νὰ ζοῦνε πάντα!

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Σουραγκάμα, κοίταξε! Ἐνας κρομογιάτζος φαίνεται νὰ σηκώνεται ἀπὸ τὸν ἀνατολικὸν δόξωνα μέσα ἀπ' τὰ χωράφια.

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Δὲ νομίζεις, πὼς βλέπεις τὴ σημαία μὰς βασιλικῆς ὀμῆας.

ΣΟΥΡΑΓΚΑΜΑ.—Εἶναι ἀλήθεια, μὰ σημαία.

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Τότε, ἔρχεται, ἤρθε, ἐπὶ τέλους!

ΣΟΥΡΑΓΚΑΜΑ.—Ποὶός ἔρχεται;

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Ὁ Βασιλιάς μας—ποῖός ἄλλος; Πὼς μποροῦσε νὰ ζῆσῃ δίχως ἔμένα; Εἶναι, μάλιστα, θαῦμα πὼς μπόρεσε καὶ βάσταξε τόσες ἡμέρες.

ΣΟΥΡΑΓΚΑΜΑ.—Ὅχι, ὄχι, δὲν μπορεῖ νάναι ὁ Βασιλιάς.

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Ὅχι, ἀλήθεια! Σὰν νὰ τὰ ξέρεις ὀλα ἐνῶ! Ὁ Βασιλιάς σου εἶναι σκληρός, ἔχει καρδιά σὰν πέτρα, ἄπικος, εἶτι δὲν εἶναι; Ἀς δοῦμε, ὀς τόσο θάνε σκληρός. Ἤξαιρα ἀπ' τὴν ἀρχὴ πὼς θάρχεταν—πὼς θάρχεξε ζωπίσω μου, Μὰ θυμάσαι, Σουραγκάμα, πὼς ποτέ, οὔτε μὴ σιγγμὴ, δὲν τοῦ ζήτησα νὰρθε, θὰ δῆς πὼς θὰ κάνω τὸ Βασιλιά σου νὰ μοῦ ὀμολογήσῃ τὴν ἡτιὰ του! Πήγραιν, τώρα, Σουραγκάμα, καὶ γύρισε νὰ μοῦ πῆς ὀλα τὰ νεᾶ. (Ἡ Σουραγκάμα φεύγει). Μὰ πρέπει νὰ πάω ἂν ἔρθῃ καὶ μοῦ πῆ νὰ γυρίσω πίσω μαζί του; Βέβαια, ὄχι! Δὲ θὰ πάω! Ποτέ!

Μπαίνει ἡ ΣΟΥΡΑΓΚΑΜΑ

ΣΟΥΡΑΓΚΑΜΑ.—Δὲν εἶναι ὁ Βασιλιάς, Βασιλισσά μου,

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Δὲν εἶναι ὁ Βασιλιάς! Εἶσαι βεβαία; Πὼς! Δὲν ἤρθε ἀκόμα;

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Τότε, αὐτός, εἶναι δ...

ΣΟΥΡΑΓΚΑΜΑ.—Ὁ ἴδιος; ἔρχεται με τὸ βασιλιά τοῦ Κάνγι.

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Ζαίρεις τ' ὀνομά του;

ΣΟΥΡΑΓΚΑΜΑ.—Γουβάρα.

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Εἶναι αὐτός, λοιπόν. Σκεπτόμουν: Κοίτομαι δῶ σὰν ἕνα σκῦβαλο, σὰν ἕνα ἀποσκούπιδο, ποῦ κανεὶς δὲ φροντίζει οὔτε νὰ τ' ἀγγίσῃ κᾶν. Μὰ ὁ ἤρωας μου ἔρχεται τώρα γιὰ νὰ με λυτρώσῃ. Τὸν ἤξαιρες τὸ Σουβάρα;

ΣΟΥΡΑΓΚΑΜΑ.—Ὅταν ἤμουν στὸ σπίτι τοῦ πατέρα μου, στήν κάμαρα τοῦ παιγνιδιοῦ...

ΣΟΥΝΤΑΡΣΑΝΑ.—Ὅχι, ὄχι, δὲ θέλω ν' ἀκούσω τίποτα γι' αὐτόν ἀπὸ σένα. Εἶναι ὁ ἤρωας μου, ἡ σιωτηρία μου, θὰ τόνε γυρῶσω χωρὶς νὰ μοῦ πῆς ἱστορίες γι' αὐτόν. Μὰ κῆττα, ἀλήθεια, ὀρατος ἀνθρωπος εἶναι ὁ Βασιλιάς σου! Δὲ φροντίζε κᾶν νὰρθε νὰ με γλυτώσῃ ἀπ' αὐτὴν τὴν ταπεινώσῃ. Ὑστερα ἀπ' αὐτὸ δὲν μπορεῖς νὰ με κατηγορήσῃς. Δὲν μποροῦσα νὰ τόνε περιμένω ὀλη μου τὴ ζωὴ ἐδῶ, ὑποφέροντας ταπεινωτικά, σὰ μὴ σκλάβα σὰ δασμὰ. Ἐγὼ ποτέ δὲ θάρχω τὴν ἡμερὰ τὴ δικὴ σου καὶ τὴν ταπεινώσῃ σου. (Ἄκολουθεῖ)

ΤΟ ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΗΜΑ ΜΑΣ

CAMT

* * * Η ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΑ * * *

ΕΙΚΩΝ ΠΡΩΤΗ

Η αναχώρησι των σταυροφόρων

Η σκηνή εκτυλίσσεται μικροτά σ' έναν πύργο

Ο ΝΕΟΣ ΚΑΙ ΩΡΑΙΟΣ ΝΤΥΝΟΥΑ.—Αποτελούμε μέλη τής σταυροφορίας, που ωργάνωσαν ο Γκοντεφρουά ντε Μπουγιόν. Σς δέκα λεπτά αναχωρούμε για την Παλαιστίνη. Κάνετε γρήγορα, σταυροφόρε, γείτονά μου!

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ (στο παράθυρο του πύργου του).—Νά βγάλω μια στιγμή τις πόρτες του πύργου μου κι είμαι δικός σας.

Ο ΝΕΟΣ ΚΑΙ ΩΡΑΙΟΣ ΝΤΥΝΟΥΑ.—Νά βγάλετε τις πόρτες του πύργου σας;

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ.—Ναι! Για τους κλέφτες. Κατά την απουσία μου μπορεί να μπουν στο πύργο μου σιάνοντες τις πόρτες. Θα τις πάρω μαζί μου στη Παλαιστίνη. Κι έτσι δεν θα μπορούν να παραβιάσουν τις κλειδαριές και να μπουν.

Ο ΝΕΟΣ ΚΑΙ ΩΡΑΙΟΣ ΝΤΥΝΟΥΑ.—Αυτό είναι μεγαλοφυές!

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ.—Ένα άλλο προφυλακτικό μέτρο. (βγάζει τις δυο πόρτες του πύργου του). Νά βγάλω τις δυο πόρτες. Θα τις φερτώω στο πιστό μου αλογο. Και τώρα δρόμοι φεύγω τελείως ήσυχος.

Ο ΝΕΟΣ ΚΑΙ ΩΡΑΙΟΣ ΝΤΥΝΟΥΑ.—Δρόμοι! φεύγομε για τη Συρία!

ΕΙΚΩΝ ΔΕΥΤΕΡΑ

Η επικίνδυνος αποστολή.

Η σκηνή εκτυλίσσεται κοντά της Ιερουσαλήμ

ΓΚΟΝΤΕΦΡΟΥΑ ΝΤΕ ΜΠΟΥΓΙΟΝ.—(στους σταυροφόρους) Ίδου ήμεις πρό των πύλων τής Ιερουσαλήμ. Οι Σαρακηνοί θα μās επιτεθούν από στιγμής εις στιγμήν.

Ο ΝΕΟΣ ΚΑΙ ΩΡΑΙΟΣ ΝΤΥΝΟΥΑ.—Άρχον, Γκοντεφρουά Μπουγιόν, οι άπιστοι ετοιμάζουν το μεσημεριανό φαί τους. Συνεπώς δε διατρέχομε αυτήν τη στιγμή κίνδυνο επιθέσεως.

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ.—'Αν ετοιμάζουν πράγματι το φαί τους, τότε θα κερδίσωμε τη μάχη, γιατί μου ήλθε μια θαυμαστή ιδέα.

ΓΚΟΝΤΕΦΡΟΥΑ ΝΤΕ ΜΠΟΥΓΙΟΝ.—Πές την!

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ.—Δεν άγνοείτε, σταυροφόροι άδελφοί μου, πώς έφερα μαζί μου από φόβο για τους κλέφτες, τις πόρτες του πύργου μου.

ΟΙ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΙ.—Τό ξέρομε.

ΓΚΟΝΤΕΦΡΟΥΑ ΝΤΕ ΜΠΟΥΓΙΟΝ.—'Επλήρωσεσ μάλιστα, πρό της αναχωρήσεώς

σου και φόρο «θυρών και παραθύρων»!

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ.—Λοιπόν, με μίαν από τις δυο πόρτες μου, αναλαμβάνω να σās πάνω να κερδίσετε τη μάχη.

ΓΚΟΝΤΕΦΡΟΥΑ ΝΤΕ ΜΠΟΥΓΙΟΝ.—Νά κερδίσωμε τη μάχη;

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ.—Γυρεύω μόνον ένα σταυροφόρο με καλή θέληση, για να του αναθέσω μίαν επικίνδυνη αποστολή.

Ο ΝΕΟΣ ΚΑΙ ΩΡΑΙΟΣ ΝΤΥΝΟΥΑ.—Παρών!

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ.—'Ωραία! Πάρτε από το φαρμακείο του φρονιτού νοσοκομείου μας μια σύριγγα του μεγαλύτερου διαμετρήματος, γεμίστε την ρετινολάδο κι αδιάσατε το όπλο σας, χωρίς να γίνει αντιληπτός, στο φαί που ετοιμάζουν οι Σαρακηνοί. (Ο νέος και όραϊος Ντυνουά τρέχει προς το φρονιτό νοσοκομείο).

Ο ΝΕΟΣ ΚΑΙ ΩΡΑΙΟΣ ΝΤΥΝΟΥΑ.—'Επιστρέφοντας με μια πελωρία σύριγγα! Είμαι έτοιμος!

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ.—Εί-ναι γεμάτη;

Ο ΝΕΟΣ ΚΑΙ ΩΡΑΙΟΣ ΝΤΥΝΟΥΑ.—Ναι!

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ.—Λοιπόν, μπορείτε να πάτε. Εμείς θα άποστασάμε την προσοχή των Σαρακηνών βγάζοντας κραυγές στασιαστικές. Έσας τότε θα έπωφεληθήτε της στιγμής, που θα έχουν στρέψει τα κεφάλιά τους προς τη διεύθυνσί μας για να εκπληρώσετε την επικίνδυνη αποστολή σας. (Ο νέος και όραϊος Ντυνουά, κρατώντας τη σύριγγα ανάμωσ' απ' τα δόντια του, έρπει προς το πεδίο των Αϊσίτων. Οι σταυροφόροι βγάζουν, με όλη τη δύναμη των πνευμόνων τους, στασιαστικές κραυγές. Οι Σαρακηνοί, σαστισμένοι από τη βοή, στρέφουν περίεργοι τα κεφάλια τους προς το πεδίο των σταυροφόρων. Ο νέος και όραϊος Ντυνουά σημαδεύει γρήγορα κι άδειαζει τη σύριγγά του με το ρετινολάδο, εκ του συστάθην, στο καζάνι του έχθρου. Έπειτα ξεναγυρίζει έρποντας με τα τέσσερα στους έν όπλους σαναδέλφους του).

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ.—(άφοϋ σήκωσε κ' έμπηξε στο έδαφος τη μίαν από τις πόρτες του).

Και τώρα, χάρις σ' αυτήν την πόρτα, μπορούμε να θεωρήσωμε τη μάχη κερδισμένη!

* Em pēt des Portes et Croisés.'Εννοείται πως πρόκειται περί λογοπαίγλιου μεταξύ Croisée που σημαίνει παράθυρο και croisée που σημαίνει σταυροφόρος.

ΕΙΚΩΝ ΤΡΙΤΗ

Η μάχη

Ο ίδιος διάκοσμος. 'Επί πλέον ή στήμενη πόρτα.

ΓΚΟΝΤΕΦΡΟΥΑ ΝΤΕ ΜΠΟΥΓΙΟΝ.—Οι Άπιστοι άρχίζουν το γευμά τους.

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ.—Άρχον Γκοντεφρουά ντε Μπουγιόν, πρέπει το ήμισυ του στρατεύματος να έπιτεθί ή εναντίον των Σαρακηνών και να τους φέρη προς έμάς. Το άλλο ήμισυ θα ένεδρευση πίσω από την πόρτα μου.

ΓΚΟΝΤΕΦΡΟΥΑ ΝΤΕ ΜΠΟΥΓΙΟΝ.—(στους σταυροφόρους). Ετοιμάσετε τα όπλα σας και τα τρίκοπα ξιφή σας και ριχθήτε εναντίον των Σαρακηνών! (Τό ήμισυ του στρατεύματος έρχα προς το πεδίο του έχθρου. Το άλλο ήμισυ κρυβεται πίσω από την πόρτα).

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ (πίσω από την πόρτα).—Η μάχη άρχισε. Οι Σαρακηνοί, άφηνιασθέντες, έποχώρουν προς το μέρος μας.

ΓΚΟΝΤΕΦΡΟΥΑ ΝΤΕ ΜΠΟΥΓΙΟΝ.—Με το ένα χέρι κρατούν το δόρυ τους και με τ' άλλο την κοιλιά τους.

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ.—Τό πρόσωπό τους, εκφορίζει μια τρομαρνή αγωνίαν. Όλα ηγαίνουν και εδχύν.

ΕΝΑΣ ΣΑΡΑΚΗΝΟΣ (σύριάζοντας σαρακηνά).—Τρυχηβφ; (Αντικρούζει την πόρτα, την άνοίγει με βία, την κλείνει πίσω του, όπου τον σκοτώνουν οι σταυροφόροι που ένεδρευουν από την άλλη μεριά).

ΕΝΑΣ ΑΛΛΟΣ ΣΑΡΑΚΗΝΟΣ—(σύριάζοντας). Τρυχηβφ! (Αντικρούζει στην πόρτα, την άνοίγει με βία, την κλείνει πίσω του, όπου τον σκοτώνουν από την άλλη μεριά, όπου και τον πρώτο Σαρακηνό. Ο ένας μετά τον άλλο, περνούν όλοι οι Σαρακηνοί την θλεθρία πόρτα και σκοτώνονται κατά τον ίδιο τρόπο).

ΟΙ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΙ.—Νίκη!

ΓΚΟΝΤΕΦΡΟΥΑ ΝΤΕ ΜΠΟΥΓΙΟΝ.—Θά μās ξεγηήσης τώρα πώς τα κατάφεραν οι Σαρακηνοί να σφαγούν όλοι έτσι, περνώντας το κατόφλι της πόρτας αυτής.

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ.—Γιατί τό καθάριο έκανα την ένέργειά του και γιατί έβαλα πάνω στην πόρτα μιά πινακίδα μ' αυτά τα δυο μαγικά γράμματα: W. C.

ΕΙΚΩΝ ΤΕΤΑΡΤΗ

Η θριαμβευτική είσοδος στην Ιερουσαλήμ.

Η σκηνή παριστά την Ιερουσαλήμ, καιομένη από την φωτιά του δόντος ήλιου.

ΓΚΟΝΤΕΦΡΟΥΑ ΝΤΕ ΜΠΟΥΓΙΟΝ.—Μπαίνω θριαμβευτικά στην Ιερουσαλήμ!

ΟΙ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΙ.—Μπαίνομε θριαμβευτικά στην Ιερουσαλήμ!

ΟΙ ΠΕΡΟΣΟΑΗΜΙΤΕΣ (με λύσσα).—Μπαί-νουν θριαμβευτικά στην Ιερουσαλήμ.

ΕΙΚΩΝ ΠΕΜΠΤΗ

Απεκλεισμένος στην έρημο

Η σκηνή παριστά την αλεγομένην έρημο Ο ΝΕΟΣ ΚΑΙ ΩΡΑΙΟΣ ΝΤΥΝΟΥΑ.—Ο-

κτώ μέρες μετά τη θριαμβευτική είσοδό μας στην Ιερουσαλήμ παρεσυρθήκαμε και οι δυο σε μιά ένεδρα, μās αιχμαλώτισαν και μās απέκλεισαν σ' αυτή τη φλεγόμενην έρημο.

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ.—'Ο ήλιος θα γίνη ο δήμιός μας.

Ο ΝΕΟΣ ΚΑΙ ΩΡΑΙΟΣ ΝΤΥΝΟΥΑ.—'Η θεοκρατία είναι πολύ ύψηλή. Όσο για μένα, περιμένο τό θάνατο σά μίαν απολύτρωση.

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ.—Μή σκοτίζεσθε, γσε και όραϊς Ντυνουά, θά προσπαθήσω να βρω μίαν ιδέα για να γλιτώσωμε απ' αυτή τη δύσκολη θέση. (Βουτά το κεφάλι του στην άμμο, για να σκεφθί καλύτερα και τό βγάζει ύστερ' από λίγα λεπτά). Εύρηκα!

Ο ΝΕΟΣ ΚΑΙ ΩΡΑΙΟΣ ΝΤΥΝΟΥΑ.—Μίαν ιδέα;

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ.—Ναι, μίαν ιδέα. (Με χαρά). Τι εντύχημά που οι Σαρακηνοί, εγκαταλείποντάς με σ' αυτή τη φλεγόμενη έρημο, δε μου πήραν τις πόρτες μου.

Ο ΝΕΟΣ ΚΑΙ ΩΡΑΙΟΣ ΝΤΥΝΟΥΑ.—Γιατί;

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ.—Γιατί αυτές οι πόρτες θα μās σώσουν άκόμη μιά φορά!

Ο ΝΕΟΣ ΚΑΙ ΩΡΑΙΟΣ ΝΤΥΝΟΥΑ.—Δεν καταλαβαίνω.

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ.—Θά καταλάβετε. (Παιρνει τις δυο πόρτες και τις στηρίζει στην άμμο, τη μιά άπέναντι της άλλης, σε άπόσταση μερικών μέτρων).

Ο ΝΕΟΣ ΚΑΙ ΩΡΑΙΟΣ ΝΤΥΝΟΥΑ.—Τι κάνετε αυτό;

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ.—(άνοιγοντας τα φύλλα των θυρών, που είναι ή μιά άνέναντι της άλλης).

'Εγκατέστησα ένα ρεύμα άερος. Άς τοποθετηθώμε άνέμεσα στις πόρτες.

Ο ΝΕΟΣ ΚΑΙ ΩΡΑΙΟΣ ΝΤΥΝΟΥΑ.—Τι δροσερός άερα! Έπιτέλους άναπνέει κανείς.

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ.—Χάρεις εις τις δυο πόρτες μου μπορούμε θά εγκαταλείψωμε, αυτή την έρημο και να γυρίσωμε σε λίγες μέρες στην πατρίδα μας. Όταν θα μās παρασφιγγη ή ζέση, θα εγκαθιστούμε το ρεύμα άερος. (Αφοϋ αερίσθηκαν κάμποσο, φορτώνονται τις πόρτες κι άρχίζουν την άδοιπορία).

ΕΙΚΩΝ ΕΚΤΗ

Η επιστροφή των Σταυροφόρων

Η σκηνή παριστά τον πύργο, της πρώτης εικόνας

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ.—Γυρίζομε από την Παλαιστίνη. (Αντικρούοντας τον πύργο του). Άλλά, να δ' πύργος μου, αν δεν κάνω λάθος. Άς τοποθετήσωμε λατπόν πριν τις πόρτες, για να μπορούσωμε να μπούμε. (Τοποθετεί τις πόρτες, άνοίγει και μπαίνει, ακολουθούμενος από το νέο και όραϊο Ντυνουά). Κύριε των δυνάμεων. Μου λεηλάτησαν τον πύργο μου κατά το διάστημα της άπουσίας μου! Οι κλέφτες τα σήκωσαν όλα!

Ο ΝΕΟΣ ΚΑΙ ΩΡΑΙΟΣ ΝΤΥΝΟΥΑ—(ἐκ-πληκτος). Μά πώς στο διάβολο μπόρεσαν να μπουν μέσα;

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ.—Αυτό μου χαλάει και τό δικό μου μυαλό. Τis κλειδωνιές μιά φορά δεν τις παρεβίασαν, αφού είχαμε τις πόρτες μαζί μας.

Ο ΝΕΟΣ ΚΑΙ ΩΡΑΙΟΣ ΝΤΥΝΟΥΑ.—Αυτοί οι μοντέρνοι κλέφτες είναι μά την αλήθεια μεγαλοφυείς. Μά τό βρήκαί θα μπήκαν από τα παράθυρα!

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ.—Α! βέβαια! Έπρεπε να τό προβλέπω. Όμως τί

έχετε, νέε και ωραίε Ντυνούα; Χλωμιάσατε στη στιγμή. Μήπως είσθε άρρωστος;

Ο ΝΕΟΣ ΚΑΙ ΩΡΑΙΟΣ ΝΤΥΝΟΥΑ.—Έπιτρέψτε μου ν' αποσυρθώ στον κύρσο μου. Θα πέσω στο κρεβάτι.

Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΣΟΦΡΩΝΙΟΣ.—Θα πέσετε στο κρεβάτι;

Ο ΝΕΟΣ ΚΑΙ ΩΡΑΙΟΣ ΝΤΥΝΟΥΑ.—Ναι. Θα πήρα αίγουρα καμμία δέση και κανένα κρύο στη φλεγόμενη ξηρω με τα διαβολορεύματά σας!

ΑΥΛΙΑ

ΚΑΛΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ ΡΟΝΤ

Γεννήθηκε στο Νυόν της Έλβετίας τῷ 1857 και πέθανε τὸ 1910. Τis φιλολογικῆς σπουδῆς του άρχισε στή Λωζάννη και τις εξακολούθησε ύστερα στο Βερολίνο. Μεγάλωσε στήν Έλβετία, έζησε μες στις σιωπηλές πόλεις τῆς Γερμανίας, με τήν πανεπιστημιακή και αίσθηματική ζωή του, πέρασε τὰ νεανικά του χρόνια μέσα στις εὐλογημένες αυτές γωνιές του κόσμου, όπου αὶ πόλεις μοιάζουν πεθαμένους και πού ἡ ἡμέρη μορφή τους κρύπτει μιά σπάνια δραμητικότητα σκέψης και καρδιάς. Στήν ψυχή του Ρόντ, στο έργο του, και στήν παραμικρότερη άκρόμη φράση του θα μένη πάντα ὁ ἴσκιος τῆς νεανικής αὐτῆς ζωῆς πού καλλιέργησε τῆ συνθήκη τῆς ἐσωτερικῆς παρατηρήσεως και ἔκανε τήν ἑξωτερική διαπερατικότητα. Τὸ 1878 ἐμφανίζεται στο Παρίσι, όπου γράφει δράμα, ἀναμνήσεις και ἐντυπώσεις από τῆ Γερμανική ζωή μιά μελέτη γιά κάποιο έργο του Ζολά και ἕνα κριτικό βιβλίο. Μέσα σε λίγο καιρό άρχίζει και δημοσιεύει λογοτεχνικό έργο. Στήν αρχή κάπως σχολαστικά, ἀλλ' άργότερα γρήγορα και ζωηρά, άρχίζουν να ἐκδηλώνονται τὰ χαρακτηριστικά τῆς παρατηρήσεώς του.

Έχοντας μιά αίσθηση και ἀντίληψη λεπτή και σπάνια τῶν σύγχρονων κατευθύνσεων, ἀπαιτήσεων, ζητημάτων, τού κάθε τι πού μπορούσε να προσελκύσει και συνταραξει τὸ πνεύμα τῶν ανθρώπων, τού καιρού του, μέσα από τήν ἀκατάπαυτη μεταβολή του ανθρώπου και τῆς σκέψης, ὁ Ρόντ γρήγορα πήρε ξεχωριστή θέση με τὰ έργα του μέσα στους κύκλους τῆς φουκοκρατικῆς σχολῆς. Ἄλλά σε λίγο, βαρύνει από τὸ πλοῦτος τού ἐσωτερικῶ του κόσμου, άρχίζει σιγά-σιγά να λυτρώνεται από τήν ἀντικειμενική παρατήρηση, και στή σύντομη αὐτή μεταβατική περίοδο, έδωσε δύο έργα, «Τὸ Δρόμο πρὸς τὸ θάνατο» και «Τὸ Νόημα τῆς ζωῆς», όπου φαίνονται καθαρά σημεία πού μαρτυροῦν τῆ μελλοντική κατεύθυνση του. Με τὰ δύο αὐτὰ βιβλία σημείωσε καταπληκτική ἐπιτυχία. Ἀποκαλύπτεται ἑαφνικά βαθεῖα ἀπασχολημένος από τὸ πρόβλημα τῆς μόρας τῶν ανθρώπων, πρωτότυπος αίσθηματι-

κός, μεστωμένος ὑποκειμενικός ἀναλυτής. Ὁ νεωτερισμός αὐτός στήν τέχνη ἦταν σημαντικός. Μέσα στήν ἐποχή ἐκείνη του Παρνασσισμοῦ, είχε πολλά χρόνια να ἰδῆ ἠτέχνη μιά τόσο ἀφθονία φιλοσοφικῶ ὕλικῶ. Και όταν ὁ «ἐσωτερισμός» στή λογοτεχνία ἦταν σχεδόν ἄκόμα άγνωστος, ἡ πάντως δεν είχε ἰδῆ τήν ἀνθῆσι όπου είχε φτάσει σε ἄλλους τῆς τέχνης κλάδους, όπως στή μουσική με τὸν Βάγκερ γιά παράδειγμα, ὁ κόσμος ὑποδέχτηκε με θαυμασμό ἀσυγκράτητο τὸ νεωτεριστή, πού τόσο ἄρτια ἔγιναν τὰ φιλοσοφικά διανοήματά του στους λυρικούς τόνους του περὶ του λόγου. Τῆν ἐποχή αὐτή κλέσων τὸν Ρόντ να διαδεχθῆ τὸ Μάρκο Μονιῆ στο Πανεπιστήμιο τῆς Γενεύης, στήν ἔδρα τῆς συγκριτικῆς φιλολογίας. Τῆν ἐποχή αὐτή κουρασμένος ἴσως από τῆ περιγραφή τῶν ψυχικῶν του καταστάσεων, άρχίζει μιά καθαρά φιλολογική εργασία, πού χωρίς να πνίγη ὀλότλα τῆ λογοτεχνική παραγωγή του, δίνει διάφορα έργα κριτικά, όπως «οὶ σύγχρονες ἠθικές ἰδέες», όπου μεθοδικά και εὐσυνείδητα, άρχίζει να ξεδιάλωνη τὸ φῶς τῆς κριτικῆς, τὰ σύγχρονα διεθνή ρεύματα, τις γενικῆς κατευθύνσεις και ἰδέες. Αὐτὸ πού ὁ δανός κριτικός Γεώργιος Μπραντς, εἶπε, πὸς βρισκόμαστε μπρὸς στή γέννηση μιάς διεθνοῦς λογοτεχνίας, πὸς τὰ μονομερῆ δημιουργικά ρεύματα ὅσο πάνε εξαφανίζονται κάθε φραγμὸ ἐθνικότητας και ὀδεύουν πρὸς τήν ἑνωσί τους σε ἕνα σημειον ἀνώτερο, ὁ Ρόντ τὸ ἐνόησε χωρίς και εργάστηκε γιά να τὰ δείξει θέλησε να συντελέσει στήν πραγμάτωσή του, συμβιβάζοντας τὰ ὀνόματα, ἰσορροπεύοντας δύο ἀντίθετα ρεύματα, δουλεύοντας με τήν ἀσύγκριτη ἐκλεκτικότητα τις σκέψης του να βροίσει σημεία ἑπαφῆς, άρχίζοντας και καταλήγοντας στήν αρχή γιά να εξακολουθήσει ἡ στήριξις σαυτῆν ὕστερα τῆ θέση ἡ τήν ἄρνησι τῆς σκέψης του, πὸς δεν πετυχαίνει κανένας τήν αλήθεια, παρά ἐνόςο τείνει στήν εὐρεση και στήν ἀποκάλυψη ἐνός μεσαίου σημείου μεταξύ δύο διαφόρων ἰδεῶν, και ἔφ' ὅσον έχει ἐρευνήσει τις πηγές τῆς γεννήσεώς τους.

Γι' αὐτὸ, ὡς ἠθικολόγος, ὡς καθηγητής, ὡς πολὺγλωσσος κριτικός, ὁ Ρόντ εἶναι ἀπὸ τὰ πλατύτερα πνεύματα τῆς σύγχρονης ἐποχῆς. Μετὰ λίγα χρόνια λαμπροῦ σταδίου ὁ Ρόντ, ξαναγυρίζει δραστηκὰ στο Παρίσι. Συναρτάζεται σὲ μεγαλύτερα Γαλλικὰ περιοδικὰ και παρουσιάζει μιά ἀπὸ τις ἀφθονότερες και ποιικιλομορφότερες λογοτεχνικές, φιλολογικές, κριτικῆς εργασίες. Ἀναφέρουμε ἀπὸ τὰ κυριώτερα μυθιστορήματά του τις «Τρεῖς καρδιές», τῆ «Θυσιασμένη», τὸς «Ἄσπρους Βράχους», τὸ «Τελευτοῖο Καταφύγιο», όπου φαίνεται ἡ δυνατὴ του παρατήρηση, οὶ βαθιές του ψυχολογικῆς ἀσχολίες και ἡ ἐντονος ἀναπαράστασις τῶν ἑξαιρετικῶν, πού μέσα τους μανίζουν οὶ πιδ δραματικῆς τρικυμίας. Ὑστερα γράφει ἄλλα, όπως τὸ «Ἐκεῖ Ψηλά», τὸ «Σπίτι του πάστορα Νωντιῆ», τὸ «Σκοτάδι ἀπλώνεται ἀπάνω στο Βουνό» και πρὸ παντὸς τὸς δύο τόμους τῆς «Ἰδιωτικῆς ζωῆς του Μιχαὴλ Τεισοῦ», πού ἴσως εἶνε τὸ κυριώτερο λογοτεχνικό του έργο και ὁ πού ζωγραφίζει τὸν τύπο τού ἐξωτερικὰ δυνατοῦ ἀνθρώπου μέσα στή ζωή, τού σοφοῦ, τού ρητορα, τού μεγάλου ἰδεολόγου, ἀλλὰ πού στή ψυχή του γίνονται οὶ μεγαλύτεροι παθητικοὶ ἀγῶνες, τού ἀνθρώπου πού τὸν πλημμυρίζουν ὀλοι οὶ πειρασμοί, τού ἐσωτερικὰ ἀδύνατου, πού κλεί μιά θέληση ξεψύχισμένη, πού τὸν νικοῦν οὶ λύπες του, οὶ νοσταλγίες του, οὶ τύψεις του, πού προσπαθεῖ με τις σοφιστικῆς τῆς συνείδησίς του να γελᾶσῆ τὸν ἑαυτὸ του και να ξεφύγη τήν ἐσωτερική του τραγωδία και γενικά ὀλους τὸς ἀγῶνες πού φέρνουν τις δυνάμεις μας και πού σκοτώνουν τῆ χαρὰ μας.

Τὰ έργα του Ρόντ θυμίζουν ἴσως λιγάκι παλαιωμένο ὕφος. Γι' αὐτὸ ἴσως μερικοὶ εἶπανε, πὸς εἶνε πολὺ «Γενεός». Ἐνοσῶνε ἴσως μ' αὐτὸ κάποια σοβαρότητα τού ὕφους του, κάποια σοβαρότητα ἀχρωμάτιστη, τις πολὺ λίγο πομπώδικες μεταφορές του και εἰκόνας, κάποιο ἐλαφρὸ ρητορικὸ τόνο, κάποια παθητικὴ ἐπισημότητα τῆς φράσίς του; Τότε, μακάρι και ἄλλοι συγγραφεῖς να ἦσαν τόσο «Γενεοὶ», ὅσο ὁ Ρουσσώ, ἡ κυρία Στάελ, ὁ Ροδόλφος Ταῖπφερ, ὁ Σεμπουλιέ, ὁ Ἐδουάρδος Ρόντ και αὐτὸς ἄκόμα ὁ Ἄμιελ. Και ἂν ἄλλοι συγγραφεῖς ἔχουν λαμπρότερο ὕφος, κανένας

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΣΚΕΝΔΕΡ

Ὁ καλλιτέχνης πιανίστας ὁ τελευταῖος ἐλθὼν ἐκ Μιλάνου και μεταβατίνων προσερχὸς εἰς Ρουμανίαν

ὀμως δεν παρουσιάζει μιά τέτοια γονιμότητα ἐκλεκτή και τέτοια ἀκούραστη ὀρη και βαθειὰ συμπόνια και συγκίνηση όταν ἐξετάζει τὰ ζητήματα πού ἐνδιαφέρουν τὸς συγχρόνους του. Στο έργο του σπλιγοντας τῆ διαπερατικὴ και ὀρθῆ παρατήρηση με τὰ μεγαλύτερα ἐσωτερικά πλοῦτη τῆς ψυχῆς, τῆς καρδιάς, τῆς σκέψης, χωρίς καμμία μονοτονία, ζωγραφίζει στόν σπανιότερο ἑντατικό τόνο, ἀπὸ τὸς ὀρητικότερους ξεφρενιασμένους και παθητικότερους κροξυσμοῦς και κρίσεις τού ψυχδιαγονητικοῦ κόσμου τῶν σύγχρόνων του, εἰς τὰ εἰρηνικά, ἥρεμα και βαθειὰ ζητήματα τῆς καρδιάς και τῆς συνείδησις, τις σιωπηλές και ἀσημαντες σκηνές τῆς οἰκογένειας, τῆς ζωῆς τῶν μικρῶν πόλεων, τῆς μοναξιάς, τῆς σιωπῆς, με τήν ἴδια χαρῆ, τήν ἴδια συγκίνηση, και εὐσυνείδητη παρατηρητικότητα! (1)

(1) Τὸ κριτικό έργο του Ρόντ εἶναι ἀπὸ τὰ σημαντικότερα. Τὰ σπουδαιότερα του εἶναι ἡ «Μελέτη γιά τὸν XIX αἰῶνα» τὰ κριτικά βιβλία του γιά τὸ Λεοπάρντι, τὸ Δάντη, τὸν Σπανιῆ, τὸ Γκαίτε.

* * ΤΑ ΝΕΑ ΜΑΣ * *

ΜΙΑ ΟΠΕΡΕΤΤΑ ΤΟΥ ΜΑΣΚΑΝΙ

Τόν περασμένο Φεβρουάριο παίχθηκε για πρώτη φορά γερμανικά, στο Δημοτικό θέατρο της Βιέννης, η όπερεττα «Ναί» του Μασκάνι. «Ναί» είναι το παλαιότερο μιάς χορεύτριας τών Φολί Μπερζέρ, η οποία δεν είχε ποτέ στη ζωή της «Ναί»... Η «Ναί», πανρεύθηκε μ' ένα δούκα, για λίγες όμως μόνον ώρες, επειδή η διαθήκη ενός θείου του—του γνωστού μας από καλύτερες όπερεττες δειού—τόν υποχρέωνει να νυμφευθή μιάν εξαδέλφη του. Ο δούξ ερωτεύεται όμως με την εξαδέλφη του, που έχει ξεφαιτρώσει μπροστά του κρυπτομένη υπό την ιδιότητα μιάς απλής οικονόμου, αλλά συγχρόνως και η «Ναί», κατά δικτυχίαν, ερωτεύεται τόν δούκα. Όμως στο τέλος του έργου τού δίνει την ελευθερία του και φεύγει, χαμένη για τόν έρωτα και κερδομένη για τó Φολί Μπερζέρ. Η μουσική είναι άριστα ένιαία σε στυλ, συνεπώς διαφέρει σ' αυτό, από τó μοντέρνο όπερεττικό ύψος. Σε πολλές δραματικές στιγμές η μουσική του είναι πραγματική μουσική όπερας, συχνά μάλιστα και καθάρια από μπακλαϊσόνες. Υπάρχουν όμως στο έργο και πολλές εθιμικές παρεμβολές, καθώς ένα πεσοχό και χαριτωμένο βάλς, που καθώς και πολλά άλλα μούσικα τού έργου, δεν μαρκωρίστηκε όσο έπρεπε, ένα πρωτότυπο νουέτο στη δευτέρα κ' ένα εθιμικό Ιταλικό μουσολέστικο τερτσέτο στην τρίτη πράξη. Στα μουσικά διάμεσα της όρχήστρας πολλές μελωδικές λεπαιόμενες πέρασαν γοργά και έσβησαν. Ο Μασκάνι ό ίδιος διηύθυνε την όρχήστρα με καλή κέρη και ταπεινωμένο κ' έλλήθη επαινηλπιμένως από τις άκατασίγαστες επευφημίες του κοινού. Τό έργο σκηνοθετήθηκε από τη ρεσιζέρμα Λίσα Ραούλ και παίχθηκε με πολλή σιναργή από τούς ήθωαίους και από πάντων από τις δίδες Ζένιλης και Γκέρσγκ.

Ο ΤΑΓΓΟΡ

Ο μεγάλος Ένδός λυρικός και δραματικός συγγραφέας Ρομαντανόφ Ταγγόρ, που έμεινε τελευταία στο Μιλάνο, έβαλε σ' άνησυχία όλο τó διανοούμενο κόσμο τών δύο ήμισυφοριών με μιά ξαίανη άρρώστεια του, που όνν έφριζε στο κρεβάτι. Οι τελευταίες ελήψεις για την όγεια του είναι πολύ καθησισαστικές, έν και ό Ταγγόρ δεν έχει να φοβηθή τó θάνατο, αφού άνηκει στην Άθνανασία.

Ο ΠΙΡΑΝΤΕΛΛΙ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Ο περιθώτος Έταλός θεατρικός συγγραφέας Λουίτζι Πιραντέλλο έχει χαλάσει τόν κόσμο στη Γερμανία με τά έργα του. Η κωμωδία του «Έξη άνδρες» που ήρθε ένα συγγραφέας, καίεται ήδη συνεχώς από τόν περασμένο Έαυουάριο στο Βερολίνο και μάλιστα από τó Μάξ Πάλλεμεργκ. Η κριτική είναι

αλήθεια πως τόν κακομεταχειρίζεται, άλλ' ό Πιραντέλλο, προσκατευόμενος από τη γνωστή συνθήκη της Βιέννης, ελπίζει να κολασσάται πάλι.

ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΤΟΥ ΛΙΣΤ

Στη Βουδαπέστη όπου ό μέγας Ούγγρος μουσουργός Φράνς Λιστ έζηρούμιασε περί τά τέλη της ζωής του διευθυντής της υπ' αήτου ίδρυθείσης Μουσικής Ακαδημίας τού Κράτους, μελετούν να ιδρύσουν, κατά τó σύστημα της Βαϊμάρης, όπου υπάρχουν τó περίφημο μουσείο τού Γκότε και τού Σίλλερ, ένα Μουσείον—Λιστ. Ός θάσις τού μουσείου αυτού θα χρησιμοποιή τά λείψανα τού μουσουργού, που θα παραχωρηθούν από τó Ούγγρικόν Έθνικόν Μουσείο, καταβάλλονται έν τούτοις μεγάλες προσπάθειες, όπως τó μουσείο αυτό περιλάσει, ό,τι συνδέεται με τó έργο και με την ιδιωτική ζωή τού Λιστ.

Η έφημερίς «Βίλαγ» της Βουδαπέστης αναγράφει ήδη κάτι που έχει εξέχουσα σημασία και για τη μουσική ιστορία γενικώς και για τη βιογραφία τού Λιστ ιδιαίτερος και που πρόκειται να κλονίση σημαντικώτατα τó ύψος ίδρυση μουσείων. Προκειται για την άνωάλυση εκατό και πλέον πρωτοτύπων επιστολών τού Λιστ, που βρίσκονται τώρα στην κατοχή της Αγγλίδος άοιδού της όπερας Σουζάνας Σερφόν, στο Λονδίνο. 18 από τις επιστολές αυτές κατάφευσε ν' αποκτήση ό Ούγγρος ιστορικός και συλλέκτης καλλιτεχνικών κειμηλίων Α. Ζιλιασεριαν, για να τις δορήση στο Μουσείο Λιστ. Οι υπόλοιπες επιστολές βρίσκονται προς τó παρόν στο Λονδίνο, μετά τόν θάνατον όμως της υπέρτατης καλλιτέχνης, που όχι μόνο με τó Φράνς Λιστ, αλλά και με τόν διάσημόν Ούγγρο ζωγράφο Μιχαήλ Μουζιάτσι βρισκόταν σε στενότερες φιλικές σχέσεις, θα περιέλθουν στην κυριότητα τού Ούγγρικου Μουσείου-Λιστ. Τά άνωάλυτα γράμματα φαίνεται πως περιέχουν ενδιαφέρουσες λεπαιόμενες, από την πολιτική και τασική ζωή τού μεγάλου καλλιτέχνη.

Η ΕΞΑΦΑΝΙΣΘΕΙΣΑ ΠΙΑΝΙΣΤΡΙΑ

Η γνωστή Αγγλίς πιανίστρια Έτελ Λέγγινσον, λίγο από της ενάρεξας τού τελευταίου κοσμοστου της, που έπρόκειτο να γίνη περί τά τέλη τού Έαυουαρίου στο Λονδίνο, εξαφανίσθηκε. Η άστυνομία, που όλες τις δραστήριες έρευνές της, δεν κατάφευσε ν' ανακαλύψη τή ίχνη της. Τό γεγονός αυτό άνησχυσε πολύ την κοινωνία και τούς καλλιτεχνικούς κύκλους τού Λονδίνου, οι άνησυχίες όμως αυτές μετριώθησαν όποτε από μιά δήλωση της Άστυνομικής Διευθίνσεως, πως η περιεργη καλλιτέχνης είχε και άλλότε έτσι άνοδοτως εξαφανισθή. Πρά όλίγων έ-

των, λίγο από της ενάρεξας ενός κοσμοστου της, εξαφανίσθηκε, όπως κ' αυτή τη φορά, για ν' ανακαλυφθή, μετά τρεις μέρες, από την Άστυνομία στο Νότινγκχαμ. Τότε δεν ήξερε κ' η ίδια πως βρέθηκε όποτε από ένα σιδηροδρομικό ταξείδι, από τó Λονδίνο στο Νότινγκχαμ. Και τότε, όπως και τώρα, θα πρόκειται για μιά παραδοχή παράλυση, τού κατά ν' άλλα καταπληκτικού μνημονικού της. Δεν αποκλείεται μάλιστα να πρόκειται και περί απλής ιδιοτροπίας ή και περί ενός πρωτοτύπου είδους ρεκλάμης, επί τέλους. Έν τή μεταξύ η άστυνομία την γυρεθεί...

ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΑ ΠΟΙΗΤΟΥ

Ο Έταλός ποιητής Όσποβάνο Νταβέρνο έπεσε από τó παράθυρο τού κτιτίου του κ' έμεινε την ίδια στιγμή νεκρός. Οι λόγοι της αυτοκτονίας του δεν είναι έρωτικοί, καθώς θα έπίστευε ίσως κανείς λόγω της ιδιότητός του. Ο άτυχος ποιητής ήταν υπέρμετρα νευρωσθενής.

Ο ΕΓΓΟΝΟΣ ΤΟΥ ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΟΥΓΓΩ

Ο έγγονος τού Βικτωρος Ούγκώ, ό συγγραφέας και ζωγράφος Γεώργιος Βικτωρ, επέθανε ξαφνικά την 5 Φεβρουαρίου. Ο Γεώργιος Βικτωρ και η άδελφή του Ίωάννα ήσαν τάδελφια, στα όποια ό μεγάλος της Γαλλίας ποιητής άπέρωσε τó έργο του: «Η τέχνη να είναι περσούς». Ο Γεώργιος Ούγκώ γεννήθηκε τó 1855 στις Βρυξέλλες. Έδημοσίευσε ένα άριστό βιβλίο για τόν θάνατο πάπυ του. Έπίσης και ως άποκαρλιστής δεν υπήρξε άξιοκαταφόρητος.

Ο ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΜΟΝΜΑΡΤΗΣ ΠΕΘΑΝΕ

Ο Άριστέιδης Μπιάν, ό γνωστός τραγουδιστής της Μονμάρτης, ό εμπνευσμένος τραθοδόχος της σύγχρονης Γαλλίας, πέθανε ξαφνικά στις 11 Φεβρουαρίου. Τά κακά τραγουδάκια τού Μπιάν συγκίνησαν μιάν θλόκληρη γενιά κ' η Κριτική δέ διαστάσε να τόν χαρακτηρίση ως διάδοχο τού Φρανσουά Βιλλόν. Μερικά από τά περιεχόμενα τού τόμου του «Από τά δρόμους, φαίνεται πως θα ζήσουν ακόμα για καιρό. Είναι βέβαια, πως τελευταία που προσλήθηκε ό γέρος καλλιτέχνης στο θέατρο «Αμπίρ» να τραγουδήση μερικές καντοναέτες του, τó καιόν τόν άκουσε κ' έγλωροδίλητα και σεβασμό, όμως η έκπαυχία δεν είναι εξαφανιστική. Οι καιροί αλλάζουν κ' ό Μπιάν δεν είναι, φυσικά, Φρανσουά Βιλλόν.

Ο Άριστέιδης Μπιάν γεννήθηκε τó Μάιο του 1861 στο Κοκκιναί και συμμετέχε στο γαλλογερμανικό πόλεμο τού 1870 ως έθελοντής. Αντίθετα προς τούς άλλους Γάλλους καντοναέτες, που είναι ρεπουμπλικάνοι, αήτος έμεινε ένας φανατικός πατριώτης. Κι ό μεγαλύτερος γυός του, άξιωματικός τού γαλλικού στρατού, σκοτώθηκε σόν τελευταίο πάνευροπαϊκό πόλεμο.

Η ΒΙΛΛΑ ΦΑΛΚΟΝΙΕΡΙ ΣΤΟΝ Δ' ΑΝΝΟΥΤΣΙΟ

Η «Τριμπούνα», δημοσιεύει πάλι μιάν εήθη, που

δεν επαβεβαιώθηκε ακόμα, πως ό Έταλός ποιητής Δ' Άννούντσιο πρόκειται να μεταώση από τó Γεωργιάνο στο Φραουάτι. Τη γνωστή βίλλα του στο Γεωργιάνο, άνήκουσαν άλλότε σε κάτι Γερμανούς ιστορικούς της Τέχνης, πρόκειται, καθώς άγγέλλει η «Τριμπούνα», να τη δωρήση στο Έταλικόν Κράτος. Κατόπιν αυτού η Έταλική Κυβέρνησις σκέπτεται να παραχωρήση στο Δ' Άννούντσιο τη βίλλα Φαλκονιέρη, που κατοικούσε άλλότε ό Γερμανός συγγραφέας Ριχάρδος Φός, για όλη του τη ζωή, αντί έτήσιου μισθώματος μιάς άριέτας!

ΕΝΑ ΝΕΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Όποτε από ένα μικρό διάστημα δημιουργικής άδρανείας, η περίφημη Σουηδική συγγραφέας Σέλια Λέγκρελφ έδημοσίευσε ένα καινούργιο μυθιστόρημα άνωφερόμενο στην άισχή τού Καρόλου ΧΙΙ, με τόν τίτλο: «Τό βασιλιάδι τού σκαρπίνου Λέδενκοκάλ». Σηγχρόνως η ήμεροία «Στένσκα Ταγκεμάτετ» της Στοκχόλμης άποκαλύπτει, πως η Σουηδική ποιητρια είναι ικανή και για άλλο στάδιο δράσεως: δηλαδή κατέθεσε κεφάλαια και ανέλαβε όρισμένες διοικητικές υποχρεώσεις με μιά μεγάλη Σουηδική Έδοτική Έταιρία με όδον τη Στοκχόλμη.

ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΠΡΑΝΤΣ

Ο γνωστός μας Λατός ιστορικός και τεχνικός Γεώργιος Μπραντές εξέδωσε τελευταία ένα καινούργιο έργο του με τόν τίτλο «Ο περί Χριστού θρόλος» που προήλθε άληθινή θύελλα. Ο Μπραντές άποστηρίζει στο έργο του, πως ό Χριστός είναι μιά θραυκή φαινογνομία, σόν τó Γουλιέλμο Τέλλο, και πως δεν έζησε ποτέ. Όλοι οι Λανοί ιστορικοί κ' άπαλογητοί της Έκκλησίας ένεργούν ήδη μιάν σφοδράτην έπίθεση εναντίον τού Γεωργίου Μπραντές, ό όποιος, όπεός τών άλλων, σκεπάζεται να είναι και Έβραίος.

ΟΙ ΙΣΠΑΝΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Η Έταιρία τών Ισπανών Συγγραφέων είχε την προποσίδια να συγκλήση για τόν ερχόμενον Μάιο ένα διεθνές λογοτεχνικό συνέδριο στη Βαρκελόνα. Όλες οι σχετιζόμενες έταιρίες τού κόσμου έλήθησαν να στείλουν τούς αντιπροσώπους τών. Για να δοίμε τώρα: Έλήθησαν κ' Έλληνες αντιπρόσωποι; Κι αν έλήθησαν, που απευθύνθηκαν οι Ισπανοί συνάδελφοί τους; Γιατί, καθώς έξορμε, «Σύνδεσμος Έλλήνων Λογοτεχνών» δεν υπάρχει. Γιατί;... Διάβολε! Θάπρεπε να μ'ήν είναι Ρωμής εκείνος που θα ρατούσε γιατ'ί!

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΑΣΤΑΣ ΜΑΣ

Ένώ είχομεν αναγγείλει ότι τó παρόν τεύχος τών «Παρασκηνίων» θα έκυκλοφόρει την παρελ. Παρασκευήν, βλάβη έπελάθουσα κατά την έκτύπωσιν εις τó πιεστήριόν μας, μής ήνάγκασε να έκδώσωμεν τούτα σήμεραν.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ

Ο ΣΟΥ ΧΟΡΕΥΕΙ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΗΣ ΒΑΡΥΤΗΤΟΣ

Ο Δίνκολν Σπρίνγκφιλντ διηγείται ες το εσχάτως κυκλοφορήσαν βιβλίον του «Some Biquant Reports», την ακόλουθον μικρην ιστορίαν περί του διασημου Άγγλου θεατρικού συγγραφέως, Βερνάρδου Σόου:

«Όταν ο Σόου γύριζε κλίποτε, βότερ' από ένα μπαλέτο σάνι του, τη νύχτα, η καλύτερα τα χαρμάτα, τοβόθη, διακωλύοντας μίαν από τις πλατιέες του Λονδίνου, το άποδοστο κέρφ, να δομηθή το χορδ που είχε δεχ και κατά τη συνήθειά του παρακολούθησι με τη μεγαλύτερη προσοχή, δηλαδή να στροβιλιωθή στη μέση του δρόμου, ακριβώς όπως οι μεταλαρικές πάνα στη σπηλή. Η επέλευσις όμως αποδείχθηκε πολύ δύσκολη, αφού δε δομήσασ δεκατέσσερης φορές, βρόθησε, χωρίς να νάη κα' από σπύ πρόγραμμα, φρονιά, φαρδός πλατής χάω. Ένας αστυφίλακας, ξεφύτρωσε τότε ξαφνικά, δίπλα του, τον έδραξε με στίβαρο χέρι τον περιέργων ανών έρωσή της Τρομαχόσης, λέγοντάς του: «Μά για σπαήσε λοιπόν! Τι κάνετε σ'αυτ'»; Σας παρακολουθώ πάντε δόλοληρα λεπτά της άρας!»

Ο Σόου περιέγραψε σπών αστυφίλακα με πιστικότητα και φλογερότατον ένθουσιασμό την τέχνη των χορευτριών. Ο δόφθαλμός του Νόμου παραπέφθηκε κα' έγοητεύθηκε πραγματικά. Έπέλεψε άδύνα λόγω μεταξυ καθήκοντος και πειρασμού της Τέχνης και στο τέλος ειπε: «Πρέπει κα' εγώ να δομηώσιν λάβετε μόνο την καλύτερη να μου κρατήσετε έν τω μεταξυ το κρόνος μου δεν είναι πολύ βαρύ.» Καθ' την ίδια στιγμή βρόθησε στο λιθόστρωτο.

Αυτό όμως δυναμωσε τον ένθουσιασμό. Ο Σόου κα' ο αστυφίλακας πέταξαν τα σκεύηκα τους κα' άρχισαν τρέφα ν' άσπιδόνται μαζί. Ξαφνικά όμως έπεσαν από έναν έπιθεωρητή της Δημοσίας Τάξεως. «Αυτή λοιπόν είναι η άναλήφης σας περί της έκκλητήρσιως των καθήκοντων σας;» ειπε σπών αστυφίλακα. Ο αστυφίλακας, που ελχεν άποκρήσει εις το μεταξυ κάποια δεξιώσητα στη νέα τέχνη, διολόγησε πως οτι έκανε δεν ήσαν άπολύτως σύμφωνο προς το άσπιδον του καθήκοντος νόμου, έν τούτοις, ειπε σπών έπιθεωρητή, «στοιχηματίσω μα στρολίνα, αν μπορέσετε να χορεύετε σεις ανών το χορδ.»

Η πρόστασις αυτή έσως να παρακούσε την έπιθεωρητήν άλλωστε έκρησιση του έπιθεωρητού, έν ο Σόου δεν στροβιλιώσαν την ίδια στιγμή μπροστά στα μάτια του κατά τρόπο δειλαστωματικό. Ε' έτσι δεν μπόρεσε ν' άντιστή σπών πειρασμό κα' ο ίδιος ο έπιθεωρητής, ο όποιος πρέπει να διολογηθή πως άποδείχθηκε ένας έπιμελέστατος μαθητής.

Στη τοιο αιώ προσετέθη ύστερα ένας αρχιδρομικός έπάλληλος κα' ένας γαλλικός ο τελευταίος μά-

λιτά, κατ' άτυχή συμπτωσιν—τοόλοχιστον έτσι βεβαιώνει ο ίδιος, ο Σόου—έλασε το πόδι του και μεταφέθηκε από τους άλλους στο νοσοκομείο, σ' τρέπο όποτε το πράγμα να τελειώση κα' ένα δραματικό φινάλε.»

Αυτό που διηγείται ο Δίνκολν Σπρίνγκφιλντ, θεδομίνοντας ότι άναποκοτόνται άσπιδότατα προς την πραγματικότητα, σίγουρα θα φέρουν ένα μειδιάμα όβεται στα χείλη πολλών ρομητών για τον μεγάλο Άγγλο συγγραφέα. Γιατί όλοι οι ρομητοί είναι φίλοι του πνεύματος της βαρύτητος και δεν ένοιώσαν ποτέ πόν Νίτρος, όταν λέει, πως ένας από τους δρόμους του Υπερανθρώπου είναι κα' η πρόσχαρη διάθεση, που κάνει τον άνθρωπο να χορεύη και θα τον μάθη μά μέρα και να πεθί. Γιατί τέλος οι περισσότεροι ρομητοί, έχοντας να κινήσιν μιμ μεγάλην ηθικήν άσπιδότητα, δεν βρούσαν άλλη καταλληλότερη μάσκα από τη μάσκα της σοβαρότητος. Κα' άλλολόμοιο! Πόσοι μπόρεσαν να έπιπλεύσιν φορώντας αυτή τη μάσκα! Πόσο θα μίς χωριάζονταν ένας Σόου, ένας μεγάλος που δεν ντρέπεται να χορεύη και στη μέση του δρόμου μάλωστα, για να βγάλη τη λαοπή των άσπιδων μεγαλοσημων μας, άπουδηποτε κα' έν ένθουσιον, κα' ν' άποθανάτησι τη σοβαροφρεση τους γυνότητα που δεν έμαθε ποτέ να γελά.

ΤΑ ΚΟΡΑΚΙΑ ΤΟΥ ΑΝΡΥ ΜΠΕΚ

Τον περασμένο μήνα παίχθηκαν στην «Γαλλικήν Κομεντί», τα «Κοράκια», του Άνρη Μπεκ, ένα έργο, που βότερε από την πρώτη του παρουσίαση, το 1882, δεν μπόρεσε να ένοικιαυθή, για το λόγο πως το συντηρητικό κοινόν κα' ο συντηρητικός πέπος τούλκωναν μιμ δριμύτητα, έξ άφορηής της επαναστασιακήτος του, πολεμική. Αυτή την φοράν παρίστανο κα' τα την παρουσίαση του έργου ο Πρόεδρος της Γαλλικής Δημοκρατίας, ο Πρωθυπουργός Έρριώ και πλείστοι των ύπουργών, οι στρατηγοί Γκουφώ και Λασσόν και το καλύτερο λογοτεχνικό και κοσμικό κοινόν του Παρισιού. Ο ίδιος ο κ. Ντουμέρξ, ο πρόεδρος της Δημοκρατίας, χειροσώτησε πρώτος, δίνοντας Έτσι το σύνθημα σπών κοινών.

Τώρα πότε μου; ποιος έσπιδος Έλλην θα διεκινδύνευε ποτέ τη δημοσιότητα του να να χειροσώτηση ένα έργο, καταδικασμένο από την κοινή συνείδηση; Δεν έβρασε; Οχι! έμειζ. Έμειζ μάλωστα δεν έβρασε οχι! έναν έπιθεωρητή Έλληνα, που νάδειξε ποτέ ένα άπουδηποτε πραγματικό ένδιαφέρον για την Τέχνη. Αν έπιθραν μερικοί, που έδειξαν πως κινώνται, άπιδανον εμπλαφρόντας, θέλοντας να κερδίσουν συμπάθειες, έχι όμως ρομημονησύντος να χωριάζοντασπών ως έχθροι των κοινών και των καθιερωμένων.

Υπό του ΕΚΔΟΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ (Προαστείου 3) εξέδόθη και εκυκλοφόρησε το άριστούργημα του Έδουάρδου Ρόντ

Η ΣΙΩΠΗ

Έργον δυνατόν, ψυχολογικόν, του σαλονισού συγκινητικώτατον που ο καθένας, μέσα στο έργον αυτό, θα βρη τον έαυτόν του. Ζητήσατέ το άπ' όλα τα βιβλιοπωλεία.

ΥΠΟ ΕΚΤΥΠΩΣΙΝ

Βίτωρ Μαργκερίτ Η ΚΟΚΚΟΤΑ (La Prostituée) τόμ. II
Ο ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ (Le Compagnon)

Το βιβλίον ΚΟΜΠΑΝΙΟΝ είναι η συνέχεια και το συμπλήρωμα της ΓΚΑΡΣΟΝ.

ΜΟΡΙΣ ΦΑΡΑΤΖΗ

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

GEN ANT'HPΘEPEICE

ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗΝ

ΜΟΡΙΣ ΦΑΡΑΤΖΗ ΕΥΡΩΠΟΥ 4 ΑΘΗΝΑΙ

Α. ΑΡΙΑΝΟΥΤΣΟΣ & ΣΙΑ

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ

Τὰ καλλίτερα φαθάκια

Ἀνώτερα τῶν Εὐρωπαϊκῶν

Ἀφήστε τὴν πρόληψιν τῆς ξενομανίας

Κανείς δὲν ἔχει τὰ φαθάκια τοῦ

ΑΡΙΑΝΟΥΤΣΟΥ

ΔΙΗΥΘΥΝΤΗΣ Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

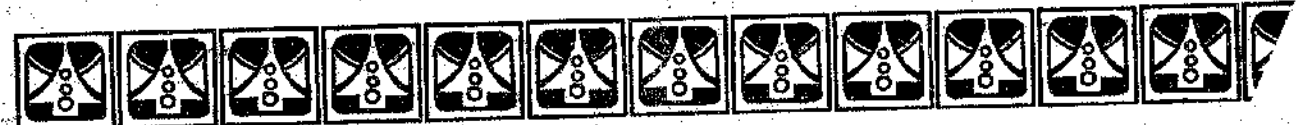
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ :

* * Μία Φιλολογική ἐμφάνις.
ΝΑΣΟΥ ΦΑΡΗ.—Μπλόφες.
Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ.—Ἡ ὥρα τῶν Θεάτρων.
ΝΕΚΤΑΝΕΜΠΙΟ.—Ὅταν ἔγεινε τρελλός...
ΙΣΑΝΤΡΟΥ ΑΡΗ.—Ἐνα σφραγισμένο μπουκάλι αἰθέρα.
ΚΩΣΤΑΣ ΒΕΛΜΥΡΑΣ.—Τὸ Σύνολο.
ΣΕΜ.—Τί θὰ γίνῃ τὸ καλοκαίρι.
ΕΝΟΣ ΝΕΟΥ.—Ὁ Θίασος τῶν Νέων.
ΡΑΜΠΙΝΤΡΑΝΘ ΤΑΓΚΟΡ.—Ὁ Βασιλεὺς τῆς Σκοτεινῆς Κάμαρας.
Α. Κ.—Revue des revues.
Ἄπ' τὴ θεωρία τοῦ Freud.
Γύρω ἀπὸ τὸν Νεῖλο.
Θεατρικὰ ἀνέκδοτα κλπ. κλπ.

10 ΜΑΪΟΥ 1925

ΤΕΥΧΟΣ 6ον

ΤΟ ΦΥΛΛΟΝ ΔΡΧ. 3

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΚΑΡΔΙΑΚΟΣ

ΘΕΜΙΣΤΟΚ ΛΕΟΥΣ 41 — ΘΗΝΙ

ARTSTIQUE

ΤΑ ΕΚΛΕΚΤΟΤΕΡΑ ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ — Η ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΣΤΕΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η. Ι. ΓΑΛΑΤΕΡΟΣ

ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΗΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 81

ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΥΣΥΝΕΙΑΗΤΟΣ — ΤΙΜΑΙ ΛΟΓΙΚΑΙ — ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΕΛΕΙΑ

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ

ΣΑΚΚΑΛΗ-ΜΠΑΚΑΚΟΥ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΟΜΟΝΟΙΑΣ

ΖΩΝΑΙ-ΚΟΡΣΕΔΕΣ

Απαραμίλλου κομψότητος

Με τὰ καλλίτερα ύλικά